

6 | 2025

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

KOLOZSVÁR | 1888–1948/1990. | 35. (95.) ÉVF.
6. SZÁM | 2025. JÚNIUS | ÁRA: 6 LEJ

TARTALOM

Kedves Olvasó! | 3
 Szász-Cserey Katalin: Ha ég a házad, melegedj a tüzenél | 4
 Rédiger Géza: Turul madár | 5
 Szabó Előd: Lássunk! | 6
 Általában szerelmes vagyok az életbe | 8
 Péter Géza: Vallásunk iránti hűség | 11
 Moldován-Szeredai Noémi: Pünkösdi népszokások | 13
 A zene szárnyán – Amerikáig | 15
 Hadnagy Éva: Énekszóval dicsőítették az Urat | 18
 Lakatos Sándor: Székely-Tiboldi Anikó Ida | 20
 Rácz Norbert Zsolt: Pünkösöd – közérthetően | 21
 Buzogány-Csoma István: Egészségfejlesztő gyógytorna | 22
 Simon András: Dabasiak vargyasi látogatása | 23
 Deák Réka: Születés hete Székelykeresztúron | 23
 Nyolcadikos diákok és szüleik figyelmébe! | 25
 Mátéfi Timea: Beszámoló a székelykeresztúri nőszövetségi közgyűlésről | 26
 Birtalan Bence: Küldetésünk – Mamut körút | 28
 Egyházunk hírei | 29
 Barangoló Isten országában | 30
 Rejtvény | 31

LAPSZÁMUNK SZERZŐI

Birtalan Bence teológiai hallgató (Homoródújfalva), **Buzogány-Csoma István** lelkész (Szentivánlaborfalva), **Deák Réka** segélyszervezeti munkatárs (Székelykeresztúr), **Hadnagy Éva** újságíró (Székelyudvarhely), **dr. Lakatos Sándor** iskolaigazgató, lelkész (Székelykeresztúr), **Mátéfi Timea** lelkész (Énlaka), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Péter Géza** ny. tanár (Nagyajta), **Rácz Norbert Zsolt** lelkész (Kolozsvár), **Simon András** osztályfőnök (Dabas, Magyarország), **Szabó Előd** lelkész (Székelykeresztúr), **Szász-Cserey Katalin** lelkész (Firtosmartonos)

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a **Magyar Unitárius Egyház**, Kolozsvár
 Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)
 Megbízott főszerkesztő: **Koppándi Júlia**
 Megbízott szerkesztő: **dr. Berki Timea**
 Szerkesztőbizottság: **Dimény Csilla Júlia** (Nők világa), **Bálint Róbert Zoltán** (Egyház és társadalom), **Ferencz Csaba-Levente** (Rejtvény), **Hadnagy Éva** (Riport), **dr. Koncz Attila** (Kultúra), **Koppándi Júlia** médiareferens (A hónap kérdése, Egyházi hírek, Én is unitárius vagyok),

Mátéfi Timea (Lelki élet), Mikó Ferenc

(Bibliamagyarázat), **Moldován-Szeredai Noémi** (Hagyományaink), **Széles László** (Ifjúsági oldal), **Pap Zoltán** (fotó), **dr. Sándor Krisztina** (Portré), **Szabó Előd** (Egyháztörténet), **Székely Andrea** (Szeretetszolgálat), **Szombatfalvi Etelka** (Gyermekoldal)
 Tördelés: **Virág Péter**. Olvasószerkesztő: **Dénes Gabriella**
 Nyomtatás: **Misztótfalusi Kis Miklós Református Sajtóközpont**
 Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9
 Telefon: 0264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org
 Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0740 937 116.
 A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap 10-e.
 ISSN 1220-8418

Támogatók:

Kedves Olvasó!

A mikor e sorokat írom, a szorongás és kilátástalanság érzése vesz körül. Még egy hét választ el a romániai elnökválasztás második fordulójától. Bizonyára mindannyiunk közös érzése ez, kedves Olvasó! Ezekben a várákozással teli napokban a létbizonytalanság érzését magunkra maradottságunk közepette önerőből, emelt fővel győzzük le, a kifürkészhetetlen jövőt pedig Istenbe vetett hittel várjuk – másképp nem is lehet.

Hiszem, hogy júniust a gyermeknap vidámságával köszönhetjük. Kolumbán Gábortól a 2000-es évek elején hallottam azt a kijelentést, hogy a gyermek a jövőből érkezik. Állítása azóta is foglalkoztat, és gyermekeinket látva beigazolódni látszik. A jövő kopogtat tehát június ajtaján, mely ráadásul vasárnapkal nyit ránk.

A virágos rét, a közelgő nyár, a leghosszabb nap hónapja a húsvét utáni ötvenedik napon pünkösd ünnepét, az első keresztény közösség emlékét hozza el számunkra. E közösség tagjai mindannyian Jézus tanítványai, és együtt élik meg e tanítványságot. Ebből erőt merítve, félelmeiket legyőzve terjesztik világszerte a jézusi tanítást. Az évezredes idő- és térbeli távolságok átjárására képes keresztény világ a közösség és egyház megtartóerejéből építkezni. Pünkösdkor ezt ünnepeljük, ezt a közösséget, amely számunkra évszázados örökség, isteni küldetés. Az unitáriusok nagy gyülekezete mindenkori gyermekeiként erre biztat bennünket: hitünk gyakorlására, ünnepeink megtartására és a jövőből érkező fiataljaink e hitben történő nevelésére.

| BERKI TÍMEA

*Az öregek koronája: az unokák,
és a fiak ékessége: az atyák.*

(Péld 17,6)

Ha ég a házad, melegedj a tüzenél

Félelem nélkül tudtak elindulni valami új, valami ismeretlen felé.

SZÁSZ-CSEREY KATALIN

Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és szálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni; úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak. (ApCsel 2,1–5)

Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét. (2Tim 1,7)

Olyan időszakot élünk, amikor a félelem, a bizonytalanság nagyon hatalmába tudja keríteni az embert. Itt van a politikai bizonytalanság, az ukrán–orosz háború borzalmi, a sokféle betegség, ami gyorsan szedi áldozatait a fiatalabb generáció köréből is. De az igazi félelmet és bizonytalanságot talán a pandémia időszakában tapasztalhattuk meg igazán. Így vagy úgy, de mindannyiunkat hatalmába kerített akkor a félelem. Féltünk barátainkkal, embertársainkkal, de még közeli ismerőseinkkel is találkozni. Aggódtunk, nehogy betegek legyünk, mert nem fogunk megfelelő egészségügyi ellátásban részesülni. Egyszerűen féltünk biztonságos otthonainkból kimozdulni, mert a félelem eluralkodott rajtunk.

A félelem és rettegés szörnyű hatásaival először tömegesen a modern világ az első világháború kapcsán szembesült. Amikor 1914 júliusának végén kitört a háború, a férfiak még büszkén, de főleg gyanútlanul indultak a frontra. A korabeli felvételeken ma is látszanak a vidáman integető, nevetgélő katonák. II. Vilmos, a Német Birodalom császára azzal biztatta a katonákat, hogy mire a falevelek lehullnak, már újra otthonaikban lesznek a frontra indulók. Az ígéret merő optimizmusnak bizonyult, hiszen azok a falevelek négyszer is lehulltak, amire véget ért az első világháború. A négy év alatt azonban elképzelhetetlen borzalmakon mentek keresztül a hazájukért harcoló katonák.

A modern harcászati technikának köszönhetően nagyon hatékonyra vált a gyilkolás. Addig soha nem került sor ilyen mértékű emberi pusztításra. A lövészárkokba szorult embereknek esélyük sem volt a menekülésre, tehetetlenül elszenvettedék a rémisztő eseményeket. Ez pedig olyan megpróbáltatást jelentett számukra, amire nem voltak felkészülve. A sok szörnyűséget elszenvettedett férfiak olyan tüneteket mutattak, melyekről korábban azt tartották, hogy csak a gyengébb idegzetű nőkre jellemzők: sírtak, zokogtak vagy csak mereven bámultak maguk elé.

A pszichés trauma, a félelem, rettegés bénító erejét akkoriban még elutasították. A közvélemény azt tartotta, hogy egy igazi férfi, egy jó hazafi nem omlik össze sem fizikai, sem lelki értelemben, még akkor sem, ha bombák robbannak mellette, vagy bajtársai ott halnak meg a keze között. A háborúból visszatérő, meggyötört katonák teljesen magukra maradtak rémálmaikkal, kínzó és kísértő emlékképeikkel, gyöttrő félelmeikkel. Míg a háborúban a lövészárkok tartották fogva őket, addig a háború után a környezet elutasítása zárta néma börtönbe.

A tanítványok is Jézus halála után bezárkóztak. A félelem vett erőt rajtuk, de nem is akármilyen

félelem, hanem olyan, amilyen a lövészárkok borzalmaival megélt férfiakat is uralta: a halálfélelem. Attól féltek, nekik is olyan vég adatik meg, mint Jézusnak. Ezért negyven napig a félelem birtokosaiként rejtőztek, menekültek az emberek elől. De a bénító félelmet vagy legyőzi az ember, vagy őt pusztítja el a félelem és a tanítványok ott, az első pünkösdi alkalmával, ezt ismerték fel.

A zsidók nagy ünnepén, az aratás, új kenyér ünnepén az apostolok és Mária, Jézus édesanyja megemlékezni gyűltek össze. Hirtelen hatalmas, szélrohamhoz hasonló zúgás támadt, amely betöltötte az egész termet. A Biblia leírása szerint lángnyelvek ereszkedtek le, szétszórtak, majd a tanítványok nyelveken kezdtek szólni, megteltek szentlélekkel, Isten erejével, és ez erőt adott nekik ahhoz, hogy legyőzzék a félelmüket, és vállalni tudják azt, amit Jézusnak még életében ígértek. Vállalni tudták elsősorban önmagukat és tanítványi mivoltukat, küldetésüket. Félelem nélkül tudtak elindulni valami új, valami ismeretlen felé. Az eredmény csodálatos lett: háromezer ember kötelezte el magát Jézus tanítása mellett és a tanítványok Isten segítségével jártak az új úton, életeteket, emberi sorsokat tudtak jó irányba terelni. Kellott a bezárkózás, a félelem, hogy valami új születhessen. Úgy is mondhatjuk: kellott a mélység, hogy aztán a magaslatokat is tudják megmászni.

Egy spanyol közmondás szerint „ha ég a házad, melegedj a tüzenél”. Vagyis minden rosszból próbálj valami jót kihozni. Thomas Edison laboratóriuma 1914 decemberében csaknem teljesen a lángok martalékává vált, Edison életművének nagy része pedig odaveszett azon a decemberi éjszakán. Másnap reggel, reményeinek és álmainak üszkös romjai között kószálva a 67 éves feltaláló kijelentette: „A veszteségem legnagyobb haszna, hogy minden tévedésem elégett. Hála Istennek tiszta lappal indulhatok újra.” Három héttel a tűz után sikerült megalakotnia a fonográfot.

Mert amikor legyőzve félelmeinket az önmegvalósítás élményét átéljük, amikor azzá válunk, amire legjobb képességeink és adottságaink lehetőségét adnak, akkor nemcsak mi leszünk nagyok, hanem a körülöttünk lévő világ is naggyá válik. Ahogyan Mark Twain megfogalmazta, őrizkednünk kell azoktól, akik lekicsinylik tö-

rekvéseinket, mert „a törpék mindig így tesznek, míg az igazán nagyok azt éreztetik velünk, hogy mi is naggyá válhatunk”.

A tanítványokhoz és Edisonhoz hasonlóan félelmeinket, kétségeinket legyőzve induljunk mi is tiszta lappal és azzal a reménnyel, hogy a gondviselő Isten segíti és vigyázza mindannyiunk álmait és törekvését.

Rédiger Géza

Turul madár

Turul madár messze, messze,
Várok düledékein, –
Ott gunnyaszt a hősök sirján
Mult dicsőség éjjelin.
Tépdelt szárnynyal napba nem száll,
Jobb időt és ...szárnynövést vár.
Néz a szélső távolig.
Mint a költő, álmodik.

Hunn királytól Pontuszpartig
Szállnak édes álmai.
Szíve lázong, mint a tenger
Hánykodó hullámai.
Aztán szárnya összecsatlan,
– Gúnyos kacaj zúg e hangban –
Mintha szólana felém
S én e hangot érteném.

Jó hegedős! Minek a dal?
Tedd le azt a hegedőt!
S a mult idők emlékeit
Borítsd rá, mint szemfedőt...
Magyar érzés, honszerilem:
Idegen hang, – ösmeretlen.
Meg nem értik szent dalod,
Bátran abba hagyhatod!

Rég kiment már a divatból
Hegedősök éneke.
Lángra gyújtó, jó magyar dalt
Ma ugyan ki értene?!
Bécsben készül az a kóta,
Melyen zeng a magyar nóta
Közösügyes minden itt.
Más dal, más virág virit.

Lássunk!

SZABÓ ELŐD

*„Az embert
el lehet
pusztítani,
de nem lehet
legyőzni.”*

Történt pedig, amikor Jerikóhoz közeledett, hogy egy vak ült az út mellett, és koldult. Hallotta, hogy sokaság megy el mellette, kérdezősködött, hogy mi az. Megmondták neki, hogy a názareti Jézus megy arra. Ekkor így kiáltott fel: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam! Akik elől mentek, rászóltak, hogy hallgasson el, de ő annál inkább kiáltozott: Dávid Fia, könyörülj rajtam! Jézus megállt, és megparancsolta, hogy vezessék hozzá. Amikor közel jött, megkérdezte tőle: Mit kívánsz, mit tegyek veled? Ő így szólt: Uram, hogy újra lássak. (Lk 18,35–41)

Jézus sokszor jelképesen használja szavait és tetteit. Az édesapa, a talentumos ember vagy a házigazda jelképei a példázatokban egyértelműen Isten tulajdonságait világítják meg. Jézus cselekedeteinek, csodáinak egyik értelmezési lehetőségeként keressük a jelképeket, miközben természetesen nem fosztjuk meg a történeteket a csoda, a hit titokzatosságának hangulatától sem. A jelképek használatában különben Jézus csupán az előtte tevékenykedő zsidó prófétaelődök örökségét viszi tovább. Elég, ha csak egy példát említünk a sok közül. Ezékiel próféta egy téglán ábrázolja Jeruzsálem ostromát, majd 390 napig az egyik, 40 napig pedig a másik oldalán fekszik, ezáltal is figyelmeztetve a két országrészt a rájuk kirótt ítélet elkerülhetetlenségére (Ezékiel könyve, 4. fejezet).

Amikor elolvasom a jerikói vak meggyógyításának történetét két, értékében egyenlő értelmezési lehetőség kínálkozik számomra. Az egyik

szó szerinti értelmezés, amely szerint Jézus hite Istenben és az általa másokra is átsugárzó és fellobbanó hit olyan erős volt, hogy valósággal megnyitotta a vak ember szemét, hogy az lásson, hiszen ez volt a legnagyobb vágya. Ebben az értelmezésben ott látom magamat a Jézus körül tartózkodó tanítványok, a sokaság körében. Ámulva nézem a gyógyító prófétát, dicsérem Istent a szemem láttára megvalósuló csodáért, és elhatározom, hogy minden nap erősíteni fogom a hitem, hogy kisebb vagy nagyobb csodákra, magam és mások gyógyítására is képes lehessenek. A második értelmezési lehetőség esetén már nem a tömeg egyik arctalan tagja vagyok, hanem én vagyok a vak ember. Talán már szinte bele is törődöm volna a vakság állandóságába, s szinte már elfogadom a koldulás emberi méltóságon aluli állapotát, amikor azt érzem a körülöttem levők lelkesedéséből, izgalmából, hogy itt van a próféta, akiről sokat hallottam már. Amikor közel kerül hozzám, egy pillanatra megszűnik a kolduló hang ajkamon, és a remény az utolsó kétségbeesés erejével szólal meg: „Dávid Fia, könyörülj rajtam!”

*Nem engedem, nem hagyom, hogy elmenjen mellettem, és hiába csitítanak, még hangosabban kiáltok, mert emberi méltóságomért kiáltok.
És amikor odalép hozzám, elmondom a legnagyobb vágyamat: „Uram, hogy újra lássak!”*

Hosszú évek óta érzem, a nagyvilág dolgait vizsgálva, hogy nem lehet nekünk sem nagyobb vágyunk, mint hogy lássunk, hogy tisztán lássunk!

Egyre több olyan eszközt talált ki és tökéletesített az ember, melyekkel ködösíteni, álhíreket terjeszteni és uszítani lehet, és mindezekkel a vakság, a lelki és szellemi koldulás emberhez méltatlan állapotába sodornak tömegeket. Bonyolult gépezetek, rendszerek, az emberi elmét ismerő áltudósok vizsgálják érzékeny pontjainkat, és azt, hogy azokat mikor és hogyan kell megérinteni ahhoz, hogy a megfelelő hatást elérjék. Az egyik ilyen vágy, amely megvalósítására sokszor tesznek ígéretet nekünk, hogy az emberi lét és társadalom bonyolult, nagy kérdéseit egyszerűen, szükséges és jogos erőszakkal meg lehet oldani.

Az elmúlt évtizedben több témával kapcsolatban is vaknak éreztem magam. E témákban most nem akarok állást foglalni, csupán azon gondolkodom, hogy miért tudtak ezek a kérdések sokszor vakok seregeiként összeugrasztani minket másokkal, a másképpen gondolkodókkal. Kezdődött a bevándorlással. Akkor kezdtem vaknak érezni magam, amikor kérdés volt számomra, hogy hol lehet hiteles információkat, pártatlan híreket, őszinte véleményeket olvasni, hallani, látni. Aztán következett az egyneműek házasságával kapcsolatos érzékeny téma, amelyet ma is felszínen tartanak.

Vakok voltunk és vagyunk, mert a családokat nem ez a hamis keresztes háború fogja megmenteni, hanem sokkal többet kellene beszélnünk arról, hogy milyen viselkedés, szülői magatartás nevezhető felelősnek, erkölcsösnek. De bizonyára még érzékenyebb lenne a család védelmének témája, ha beszélnénk a családon belüli erőszakról, az alkoholoról, a szerencsejátékokról, a hónapokig külföldön tartózkodó szülőkről, hiszen ezek szinte kivétel nélkül minden család életében keserű valóságként vannak jelen. Koronavírus, háború, a szélsőséges erők térnyerése, az erőszak fenyegető és disszonáns lármája.

Út szélére sodródó, koldulásba taszított vakok vagyunk a világ nagy kerekének forgásában. A jerikói vak kiáltásának kétségbeesésével akarunk ebből a méltatlanságból kikapaszzkodni. Nem a világbékét megteremtteni képes varázspálcát, nem a nehézségek és kihívások elpárolgását, nem a felhőtlen kék ég örökké tartó gondtalanságát kérjük a mellettünk megálló Jézustól, csak azt mondjuk neki: „Uram, hogy újra lás-

sunk!” A látás nem fogja megváltani a világot, a fekete felhőket nem fogja eltakarítani, mint ahogy nem tette azt soha a történelemben, de a súlyos, embertelen időkben megőrzi az emberiséget, a méltóságot, hogy ne birkák, bábuk, szolgák legyünk, hanem az Istentől kapott értelemmel és lelkiismerettel szabadon élve alkossunk véleményt, és hozzuk meg magunk döntéseit.

Amikor Jézus hite és az én hitem találkozik, megnyílik a szemem és látok. Látom, hogy van Isten. Látom, hogy Isten nem unitárius, nem keresztény, nem magyar, és egyetlen, nevét kisajátítani akaró embercsoporthoz sem akar tartozni. Látom, hogy Isten a gyarló, de jó szándékú emberek társa és gondviselője. Látom, hogy bár a történelemben sokszor nem vették, nem veszik figyelembe, de Isten és az igazi kereszténység összeegyeztethetetlen az erőszakkal, megbélyegzéssel, kitzasztással. Látom, hogy...

Ha van igényed, ha te is azt akarod, hogy újra lásd, akkor folytasd a sort. Mit látsz, amikor hited erejével megnyitod szemedet, mi az, amit megtanultál, láttál, és olyan érték, amit soha senki tőled el nem vehet?

„Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni” – mondja Ernest Hemingway, aki borzalmas korokat és rendszereket átélve mégis az ember nagyságát és méltóságát hirdette. Ha látunk, akkor minket sem lehet soha legyőzni.

Általában szerelmes vagyok az életbe

Kolumbán Gábor egyházunk főgondnoka volt hat éven át, 2006 és 2012 között. Ezt megelőzően, a kilencvenes évek elején a magyar politikai élet szereplőjeként vált ismertté, Székelyudvarhely rendszerváltás utáni éveiben vezető szerepet vállalt, később Hargita megye tanácselnöke is volt 1996–2000 között. A Civitas Alapítvány igazgatója, kuratóriumának elnöke, korábban sikeres menedzserképző cég vezetője, a Sapiencia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Modern Üzleti Tudományok Főiskola (MÜTF) oktatója. Sokoldalú egyházi és civil tevékenysége mellett bivalyfarmot működtetett tíz éven át Énlakán. Ugyanitt a helyi egyházközség gondnoka is volt. Vele beszélgetett Sándor Krisztina.

Ha ma kellene bemutatkozz egy „Holdról érkezett” embernek, mit mondanál el magadról?

Székelyudvarhelyi vagyok, ez a város meghatározó szerepet töltött be az életemben. Itt nőttem fel, itt élek. A középiskola és a bukaresti egyetemi évek után fizikusként helyezkedtem el a szülővárosomban, az egykori Matrica gyárban. Itt ért a rendszerváltás, és az én életem is teljesen más fordulatot vett innen. Ott voltam az ideiglenes városvezetésben, az udvarhelyi RMDSZ első elnöke lettem, és a politikai élet sűrűjében mozogtam 1993-ig, a brassói kongresszusig, amikortól megéreztem, hogy a szövetség már nem az, aminek szántuk, és a párttal alakulást követően már nem vettem részt annak életében. Az évek során civil és egyetemi pályán is mozogtam, tartottam bivalyokat Énlakán – ezek mind meghatározó szakaszai és részei voltak az életemnek.

Még életed politikusi szakaszában Hargita megye tanácselnöke is voltál az ezredforduló környékén. Azóta több évtized eltelt. Mire vagy büszke, és mit tennél másképp, ha újra ott lennél a megyeháza elnöki irodájában?

Abból az időszakból sok olyan kezdeményezésre büszke vagyok, ami akkor elindított egy folyamatot, és ma is él, megváltozott formában vagy keretben. Egyik ilyen az egyetemalapítás ügye, amelyet a megyei önkormányzat keretében külön fejlesztési osztállyal próbáltunk segíteni. Tervezet született, melyet a Fidesz 1998-as kormányra kerülése után, még abban az évben bemutatunk Orbán Viktor miniszterrel-

nöknek Kalibáskón, a tusványosi előadása után. Kész anyagunk volt, melyhez hozzáadódtak mások tervezetei is, de büszke vagyok, hogy az elindításban ilyen minőségben is részt vettem. Hasonlóan büszke vagyok a *Székelyföld* című folyóiratra is, amelyet az én megyei tanácselnöki időszakomban alapítottunk, és amelyről akkor többen próbáltak lebeszélni, de Ferenczes István költő elköteleződése, lelkesedése vitt előre, és az általa kitalált név is kiállta az idő próbáját. Akkoriban *Székelyföld 2000* néven régiófejlesztéssel, önkormányzatisággal kapcsolatos konferenciákat szerveztünk, amelyek lényege az etnikai alapú autonómiaelképzelés helyett a régiós identitás erősítése volt, gazdasági fejlődéssel együtt.

Általában nem szoktam visszafelé gondolkodni, a jelen embere vagyok és a jövőt fürkészem. Ha mégis újra megyei tanácselnök lennék, nagyobb hangsúlyt fordítanék a szakmai képzésre. A mandátumom végén a megyei önkormányzatba behívtunk számos végzős fiatalot, akik közül ma is többen még ott dolgoznak.

Sokoldalú életpályád során mikor érezted azt, hogy most vagy a legjobbkor a legjobb helyen?

Kedves kérdés, elgondolkodtat. Minden élethelyzetemben azt gondoltam, hogy akkor ott vagyok a legjobb helyen. Hiszek a gondviselésben és abban, hogy nincsenek véletlenek. Minden helyzetből úgy léptem tovább, hogy én arra előzetesen felkészültem, és nem volt bennem sem neheztelés, sem harag. Semmi. Minden váltás előtt általában megéreztem, hogy ott én

tovább csak akadálya lennék a fejlődésnek, így továbbálltam, lezártam. A gondviselés mindig olyan helyekre irányított, ahol elkezdhettem folyamatokat, elindítottunk valamit, ami aztán élt tovább nélkülem is. Én ezekhez sohasem ragaszkodtam. Nem éreztem rosszul magam akkor sem, amikor a megyei tanácselnöki tisztségem után mentem be a megyeházára. Nem volt bajom abból, hogy már nem szolgálta autó és sofőr visz be, hanem egyedül megyek. Másokat jobban zavart ez a helyzet.

Én általában szerelmes vagyok az életbe, szeretem a szerelmet, nemcsak a nők vonatkozásában, hanem az élet megannyi területével kapcsolatban. Mindig, amikor továbbálltam,

helyiek félni kezdtek, hogy nem lesz elég a legelő mindenkinek. Úgy határoztak, hogy nem vihetem ki a legelőre a bivalyokat. Amikor ezt közölték velem, tudomásul vettem, és elkezdődött az állomány felszámolása. Gyorsan történt minden, jött a tavasz, áron alul adtam el az állatokat, de erre is jött a megoldás, segítettek az emberek. Mindig minden szépen kialakult. A gondviselés akarta így, mert ha ez nem következik be, mi ma már nem beszélgetünk. Sok volt a munka velük, beleöregedtem vagy belerokkantam volna. Ezt megéreztem, és nem volt bennem ellenállás, a harc vágya sem. Engedelmeskedtem. Utána az énlakiak közül volt, aki megkérdezte, hogy haragszom-e. Én egyáltalán nem éreztem ilyet. Egy faluközösség dön-

úgy tudtam azt megtenni, hogy velem maradt a társadalmi és kapcsolati tőkém.

Ide kapcsolódik a következő kérdésem. Egy időre te lettél az énlaki „bivalyas ember”. Amikor ez a szakasza is véget ért az életednek, több helyen úgy értékelték, hogy kudarcot vallottál. Volt ebben káröröm is. Te ezt hogyan élted meg?

Számomra a bivalyokkal foglalkozni életem egyik legszebb tíz éve volt. Az énlaki emberek döntöttek úgy, hogy nem folytathatom tovább. Nagyra nőtt az állomány: negyven bivallyal kezdtek, és amikor elértük a 80-as létszámot, a

tött, én elfogadtam. Maradtam a faluban, változatlanul szeretem Énlakát, később gondnoka lettem az egyházközségnek, együtt maradtam az emberekkel.

Innen térjünk is rá arra, hogy te felnőttkorodban, 36 évesen lettél unitárius. Miért és hogyan is?

Tulajdonképpen részben Énlakának köszönhető ez is. Megszerettem a falut, annak szellemiségét. Tudni kell, hogy én születésem után nem voltam megkeresztelve. Édesanyám az ötvenes években a gazdasági iskola igazgatója volt, és joggal féltette az állását az akkori kö-

rülmények között, így nem kereszteltek meg. A spirituális ébredésem 18 éves koromban történt. Olvastam John Steinbeck *Édentől keletre* című könyvét. Ott az emberi bűn kapcsán tárgyalja a szerző azt, hogy az embernek azt üzeni az Isten, hogy a bűntől „feloldozható” vagy „fel fogod oldani”. A kettő között lényeges különbség van, amelyről sokat vitakoztam katolikus papokkal is. Nagyon megszerettem azt a szeretetkultuszt, amit az unitárius egyházban láttam: hogy ha vannak is különböző táborok, érdekek, egy bizonyos szint felett varázsütésre megszűnik az ellenségeskedés, és bátran, mosolyogva fognak kezét egymással a felek. Ezt én ma már csak a mi egyházunkban látom. Minden embernek ajánlanám, hogy tapasztalja meg a felnőtt keresztiséget. Az, ahogyan az énlaki gyülekezetben megtartottam a keresztelőmet – felejthetetlen élmény. Ahogyan kezét fogott velem mindenki, ahogyan az asszonyok a virágcsokrok mögül hozzám hajoltak – erre az élményre ma is könnybe lábad a szemem.

Egyházunk főgondnoka lettél egy hatéves időszakra. Hogyan tekintesz vissza erre a tisztségedre?

Tulajdonképpen Szabó Laci (Szabó László, egyházunk főhatósági hivatalvezetője – szerk. megj.), egyházunk szürke eminenciása – remélem, nem haragszik meg ezért a jelzőért – csinált belőlem főgondnokot. Azt hiszem, azért keresett meg, mert bennem látta azt, hogy én képes leszek majd közben ellentartani a néhai Szabó Árpád püspöknek, aki karizmatikus, tekintélyelvű püspökként vezette az egyházat. Ebben valószínűleg csalódott, ugyanis én elég hamar jó viszonyba kerültem a püspökkel, jókat beszélgettünk, teológiai, vallásfilozófiai témákban is, meghívott többször az otthonába. Miután tisztségbe kerültem, és beleláltam az egyház életébe, már azt is tudtam, hogy nem olyan egyszerű minden, mint ahogyan az távolabbról tűnik. Voltak különböző nézeteink, de nagy kérdésekben gyakran egyetértettünk. Az egyházrészek egyesítése (az erdélyi és a magyarországi egyházrészek – szerk. megj.) kérdésében nem sikerült közös álláspontra jutni, és emiatt az egyik főtanácson nagyon éles szóváltásba kerültem a püspökkel, talán még emlékeznek az ott jelen lévők a fagyos jelenetre. Aztán az első hatéves időszak után nem vállaltam

tovább ezt a megbízatást. Akkor már nagyon lefoglaltak a bivalyok. Mai fejjel talán még egy ciklusra bevállalnám a főgondnokságot, hogy segítsen az egyházamat, de be kell lássam, hogy az egészségi állapotom már nem bírja azt a sok utazást, ami ezzel jár.

Hogyan látod egyházunkat húsz év múlva?

Nagy szükség van a spiritualitásra, és ezen a téren kell erősítenie az egyházunknak. Ehhez kapcsolódóan sok jó esemény zajlik már, és még több olyan alkalom kell, ami a népek szól. Vissza kell menni a nép közé, népegyház lenni. Volt egy időszak, amikor a lelkészek elvonultan éltek a közösségtől, a racionalitás elve mentén működött az egyház, és ennek akkor ott helye és szerepe volt, de ma jelen kell lenni az emberek életében – minél több eszközzel, lehetőséggel. Nagy szükség van iránymutatásra, szellemi vezetésre, és az egyházunkban megvan erre az eszköztár, csak használni kell. A székely embert is utolérte és elkapta a fogyasztói magatartás, de közben vannak jó példák, szép folyamatok, amelyek mégis azt mutatják, hogy nem szakadt el teljesen a természetközeli élettől. Mégiscsak vágyik házra, kis kertre, virágokra, veteményesre, szükségét érzi annak, hogy értéket teremtsen. Ebbe a folyamatba illeszkedik a hit iránti vágy is, melyet az egyház keretében megélhet.

Mi az, amin most dolgozol? Mivel lepi meg közösségét legközelebb Kolumbán Gábor?

Írni kellene, de alapvetően kényelmes ember vagyok. Nagyon sok írásomat kellene összegyűjteni, rendezni, de erről már lemondtam. Időnként előkerül egy-egy régi írásom, média-beli megjelenésem, és magam is elcsodálkozom – némi egészséges exhibicionizmussal –, hogy milyen időtálló vagy mára időszerűvé vált gondolatokat fogalmaztam meg valamikor. Ezeket jó lenne gyűjteménybe szedni. Majd talán kerül utánam egy diák, aki szorgalmasan összeszedi ezeket. Méhészkedni szerettem volna, aztán utánaolvastam a betegségeiknek, és megijedtem. Úgy érzem, nehezen viselném, ha tömegesen pusztulnának el nálam. A bivalyok betegségei is rendesen megviseltek. Ugyanakkor az a nyugodt erő, amit ezek az állatok képviseltek, az ma erőt ad: ők csak úgy léteztek, semmivel sem törődve.

Vallásunk iránti hűség

PÉTER GÉZA

*Rédiger
György az
elsők között
választotta
Lengyelország
elhagyását.*

Isten oszthatatlan egységét a reformációkor nemcsak Erdélyben, hanem Lengyelországban is felismerték. A haladóbb gondolkodású lengyel papság és nemesség a Biblia alapján Jézus tanítására hivatkozva újraértelmezett vallást kezdett terjeszteni, az „egy Istenbe való hitet”, amely korán egyházzá szerveződött Arius által, de később a zsinatokon erőszakosan betiltották. Az 1530 körül született Rédiger György krakkói orvos is az ariánus hitfelfogást választotta. Az 1556-os lengyel országgyűlésen megengedett vallást alig két év múlva, 1558-ban kivonták a törvény hatása alól, így az ariánusok vagy az ország elhagyását, vagy a katolikus hitre való visszatérést választhatták. Kilátástalan helyzetükön az 1568-as tordai országgyűlésen elfogadott vallásszabadság törvényének kihirdetése változtatott, és vallásgyakorlásuk egyetlen biztonságos helye Erdély lett. Rédiger György az elsők között választotta Lengyelország elhagyását. Jelentősebb értékeit magával hozta, de az Erdélybe vezető úton kirabolták. Blandrata György segítségével bejutott János Zsigmond fejedelemhez, aki megszánva őt, kinevezte az abrudbányai aranybányákhoz orvosnak. Így lelt új hazára, és lett Abrudbánya második szülőföldje, családjának, gyermekeinek szülővárosa. Itt éltek több generáción keresztül (I. Rédiger György, Rédiger János, II. Rédiger György, III. Rédiger György), míg 1784-ben II. József császár uralkodása alatt ki nem tört a Horea–Cloșca vezette felkelés, amikor az abrudbányai Rédigereket kiirtották, Rédiger Ká-

roly 12 éves fiú kivételével, akit a román szolgálólány mentett meg. Rédiger Károlyt vagyonos hittestvérei veszik pártfogásukba, iskoláztatják, Torda jelentős polgárává válik. Az ő fia II. Rédiger Károly postamester, Rédiger Géza pap-költő édesapja.

Rédiger Géza 1845. november 25-én született, hat testvére közül a legkisebb a családban. A családi krónika szerint 1849 júliusában Tordára érkező Petőfi Sándor Rédiger Károly postamesternél száll meg. Az akkor negyedik évében járó Gézát a magasba emelte, miközben ezt mondta: „A magyarok Istene éltesen és áldjon meg, fiacskám!” Ezt az áldást magával viszi élete során. Iskoláit Tordán kezdi, majd a kolozsvári unitárius gimnáziumban folytatja. Az irodalom és költészet iránti fogékonysága kora ifjúságában mutatkozik. A családi irattár örzi első verseinek egyikét, a gimnáziumi irodalmi önképzőkör emlékkönyve pedig több, saját kezűleg beírt és előzőleg dicséretet nyert versét. 1863-ban Buzogány Árpád történelemtanár a kitört lengyel forradalomról tartott előadása hatására a hetedikes gimnazista megszökik otthonról, és elmegy harcolni a lengyel szabadságharcba. A Lembergbe írt leveleit és verseit a családi irattár örzi. Édesapja utánajárására egy év múlva kerül haza, befejezi tanulmányait, érettségizik és beiratkozik az orvosi egyetemre. A vér látványa és a boncoláskor fellépő undora miatt orvosi tanulmányait abbahagyja. Teológiai tanulmányokba kezd, és végig Kriza János püspök „kosztos diákja”. Papi hivatásának megszerettetésében és irodalmi munkásságának kibontakoztatásában nagy szerepe volt a püspöknek. Példaképének tekintette, verset is írt hozzá.

Teológusként Lőfi Áron bölöni unitárius pap, volt tordai tanítója meghívására több alkalommal legációt vállal a bölöni unitárius egyházközösségben. Itt ismerkedik meg Nagy József 1848-as honvéd főhadnagy lányával, Amáliával, későbbi feleségével. Befejezve a teológiát, 1870-ben a székelykeresztúri unitárius gimnázium meghívja köztanítónak, majd 1872 és 1876 között humoródújfalusi unitárius pap. A Tordán örö-

költ juhodályt eladva, árából Homoródújfaluban két malomrészjogot vásárol, melyeket eljöttkor az egyházközségre hagy. Az adománylevél ékköve: „Hála és tisztelet jeléül, hogy elsőnek ajándékozott meg bizalmával, s ezáltal tért nyitott, hogy az ő mennyei Atyja dolgaiban foglaltos lehessen.” 1872-ben feleségül veszi a bölöni Nagy Amáliát, akitől tíz gyermeke születik.

1876 júniusában a népes szabédi gyülekezet lelkészévé választja. Itt 29 évig, élete végéig, 1905-ig szolgál. Szabédon nevelik fel tíz gyermeküket, mindeniket iskoláztatják. A fiúk (6) mind gimnáziumot, ötön egyetemet végeznek. A lányok (4) mind polgári leányiskolát.

Közben sokat tett a szórványvidéken élő magyarságért, így a mezőségi Szabéd székely közösségéért. Irodalmi és költői tevékenysége lelkeszsége idején sem lankad. A kolozsvári *Remény* ifjúsági lapban jelennek meg az 1862-ben pályadíjat nyert versei, majd a *Kritikák és költemények*, valamint a *Dalnokokok iskolája* című írásai és más költemények is 1871-ig. Első verseskötete Székelyudvarhelyen jelenik meg 1875-ben: *Rédiger Géza költeményei – első kötet*, amit a kolozsvári Unitárius Főiskola Ifjúsági Olvasó Egyletének ajánl. Budapesten jelenik meg 1886-ban a pályadíjat nyert *Kincses Jancsi; vagy a juhászbojtár meséje* című kötete, amelynek pénzbe-

li juttatásával belép az EMKE alapító tagjainak soraiba, pedig tízgyermekes falusi pap volt. 1896-ban jelenik meg Marosvásárhelyen a *Jóslat* című drámája, 1901-ben ugyanitt a *Rédiger Géza költeményei – második kötet*. Az egyházi irodalmat is gyarapította. Prédikációi a *Keresztény Magvető*, *Unitárius Szószék* és *Unitárius Közlöny* hasábjain jelennek meg. Gellérd Imre 2002-ben *Négy száz év unitárius prédikációirodalma* című munkája is tanúskodik mindezekről. Mint pap-költőt előbb a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság, majd az Erdélyi Irodalmi Társaság is tagjai közé veszi. A Marosi Egyházkörnek tizenöt évig jegyzője, éberrel figyeli a politikai életet, minden mozzanatot megragadja, ami a haza sorsát befolyásolja.

1905 júniusában a marosvásárhelyi kórházba kerül, szemhályoggal műtik sikeresen. A kórházban tüdőgyulladást kap, amibe néhány nap múltán belehal. Június 7-én Kelemen Albert esperes imája után Szabédra viszik, ahol június 9-én az unitárius templomban Fazakas Lajos nyárádszentmártoni unitárius lelkész tart egyházi beszédet felette (Jn 17,4–5): „Én dicsőítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát, amelyet reám bíztál, hogy végezzem azt. És most te dicsóíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, amelylyel bírtam te nálad a világ létele előtt.” Emléke legyen áldott!

Családi fénykép 1892-ből

Pünkösdi népszokások

MOLDOVÁN-SZEREDAI NOÉMI

*Ezt a szokást,
az események
történetét is
ismernünk
kell.*

Unitárius közösségeink pünkösdi hagyományairól lelkészeinktől gyűjtöttünk részleteket. Az alábbiakban néhány jellegzetes népszokást mutatunk be az általuk közölték alapján.

Major Lászlótól értesültünk arról, hogy tavaly Alsórákoson a pünkösöd utáni hétre következő hétfőn istentiszteletre gyűlt össze a falu népe. Több településről érkeztek haza az elszármazott alsórákosiak. Huszárok és fúvószenekar falujárása és felvonulása hívta ünnepre az embereket. Az első megálló az unitárius templom volt, ahol az ünnepi istentiszteleten Márton Edit unitárius lelkész végezte a szolgálatot, majd rövid alkalmi műsor következett. Az ünnepi gyülekezet átvonult a huszárok és fúvósok vezetésével a református templomba is istentiszteletre. A szószéki szolgálatot Gáspár-Babos Etele Tamás református lelkész, a falu szülötte végezte, amelyet az alsórákosai gyerekek sokrétű és színvonalas előadása követett. Késő délután a kultúrotthonban a helyi ifjúsági zenekar, valamint meghívott előadók koncertjét hallhatták a résztvevők, a református egyházközség szervezésében. Hogy megértsük ezt a szokást, az események történetét is ismernünk kell. Néhai Imreh Barna református lelkész, helytörténész leírása szerint „Pálszegiben az úthoz közel dolgozók kocsizörgésre lettek figyelmesek. Az utas, amikor a Turzonon beereszkedve megpillantotta a robotolókat, kiszállt kocsijából, feljűk indult. Idevaló fiú volt, a Huszár család sarja, lelkész Kolozsvár környékén, öreg szülei látogatására jött haza.

Felháborodott a jogtalanságon, hogy a népet még mindig úrdolgára hajtják, felvilágosította véreit, hogy már március 15-én eltörölték a jobbagyságot, és máshol már él a nép szabadságával: a föld, a telek tulajdonukban van, és nincsen többet tized, és nem kötelező a robot. Az örömhír futótűzként terjedt el az egész határon. Munkaszerszámaikat vállra vetve egy emberként indult a nép a határ minden részéről hálaadásra az Isten házába, mindenki: magyarok, románok, reformátusok, unitáriusok a tágas református templomba. Munkaszerszámaikat nekitámasztották a templom előtti öreg szádokfának, s örömkönnyes szemmel lépték át a templom küszöbét, megköszönni Istennek a szabadítást. Petre Mózes, az akkori lelkész beszédében az új ünnepet *kicsi pünkösödnek* nevezte el, mert – úgy mond – ezen töltetett ki Alsórákos népére Isten szabadító Szentlelke.”

Kicsi pünkösöd Alsórákoson

A múlt század hatvanas éveiben a diktatúra ellenére is szünetelt a mindenkori hétfői napon a munka, és a református magyar templom padjaiban ott ültek a szomszédos mátéfalvi idős románok is, akik ismerték még a magyar nyelvet, és tudták, hogy 1848-ban Erdélyben nemcsak a magyar, hanem a román jobbagyok is felszabadultak.

Demeter Sándor Lórándtól tudjuk, hogy Székelyderzsben régen áldozócsütörtökön határkerülés volt. A lányok és legények nagy virágkoszorút készítettek, amelyet az orgonához tettek. Most ezt a virágkoszorút a konfirmáló fiatalok készítik. Pünkösöd másodnapján, hétfőn *huszárpünkösödöt* tartanak, amikor a hagyományörző huszárcsapat eseményei és rendezvénye kerül az istentisztelet középpontjába. Június utolsó szombatján „jégverés napi határkerülést” végeznek. Délelőtt indulnak a templomtól, főleg lóháton és traktorokkal. Három helyen állnak meg imádkozni: egy falutáblánál, egy forrásnál és egy gabonatáblánál. A menet a templomhoz tér vissza, ahol istentiszteleten vesznek részt. Ekkorra készül el a friss virágkoszorú mellett egy búzakoszorú is, amelyeket a régiek helyébe tesznek.

Jenei Sándor Levente Szabéd régi pünkösödjait idézi. Erre az ünnepre főleg a legények készültek. Már pünkösöd szombatja előtt egy-két nappal beszerezték a virágokat úgy, hogy kosárral jártak házról házra kéregetni. Így gyűjtötték össze a rengeteg bazsarózsát, orgonát, labdarózsát, szegfűt. Ünnep szombatján összeültek, és ezekből csokrokat készítettek a lányoknak. Az erdőről cserefa ágakat hoztak, amelyekből bolthajtásokat készítettek. Bolthajtást csak annak a lánynak tettek, akinek komoly udvarlója volt. A bolthajtást a tornác ajtaja fölé vagy a ház ajtajára helyezték, azt is virágokkal díszítették. Azok a legények, akik csokrot vittek a lányoknak, megkopogtatták azok ablakát, hogy az ablakon át vegyék el a virágcsokrot, majd meg kellett csókolniuk a csokrot átadó legényt. A virágcsokrokat este vagy később adták a lányoknak, míg a bolthajtást éjszaka tették fel. Ez a hagyomány az idők folyamán átalakult. Az 1990-es években a legények ünnep szombatja délután vagy estefelé szerezték be a fenyőágakat az erdőről, és készítették el a már lopott virággal díszített bolthajtásokat. Ezeket pedig nem a tornác ajtaja vagy a ház ajtaja fölé helyezték, hanem a kapura. Virágcsokrot sem adtak a lányoknak, mert már nem volt divat. Az idő múlásával egyre ritkább a kapu díszítése, virágozása. Egyre kevesebb a boltív és a virágkoszorú. Sajnos a virágozás mellett elterjedt a kapulopás szokása is. Régebb a legény, ha egy lány nem állt szóba vele, haragból vagy bosszúból fűrészporral hintette be annak udvarát, vagy csalánt tett virág helyett, de előfordult az is, hogy társaival ellopták a kaput, amit jó messzire

elvittek, hogy tulajdonosai másnap, ünnep első napján minél több ideig keressék.

Énlakáról a székelyderzsihez hasonló szokásról számolt be Mátéfi Timea lelkész. A pünkösdi istentiszteletre kötött virágkoszorút a karzatra helyezik. Az egy koszorúkeretre kerül, és általában a bazsarózsa piros és fehér virágai, zöld levele kölcsönzi a piros-fehér-zöld jellegét. Régebb, mikor népesebb volt a falu, két koszorút is készítettek a falu két részének fiataljai, és mindkettőt felhelyezték egymás mellé a karzatra, a közösség pedig arról szavazott, hogy melyik falurész koszorúja sikerült szebbre. Az ünnep sajátossága, hogy mindig van az úr asztalán zergeboglár. E ritka és védett növény a falu határában több helyen is fellelhető, és általában pünkösdre nyílik ki. Már letűnt, de sajátos szokás volt a faluban, a boldogasszony papucsá virág ajándékozása. A Firtos alatt több tisztáson és erdőszéli részen nyílt. Ma már kevesen tudják, hogy szintén védett és különleges orchideaféle ez a növény, amit a falubeliek papucsvirágnak neveznek. A szokás abban állt, hogy pünkösöd előtt a falu legényei elmentek ilyen virágot szedni, és a kedvesüknek ajándékozták. Másnap a lányok, amikor úrvacsorára mentek, kezükben kellett vigyék ezt a különleges virágot. Minél több virág volt egy lány kezében, de ha egy is volt, már az is a kitüntetett helyzetet jelentette, és jelezte, hogy neki van udvarlója, kedvese. Ez a szokás már nem él, de ott van a falubeliek tudatában és emlékezetében.

Énlaka

A zene szárnyán – Amerikáig

Több mint két évtizeddel a Singing the Dream címet viselő koncertturné után ismét az Egyesült Államokba látogatott a János Zsigmond Unitárius Kollégium kórusa. A fellépések helyszínei között ott voltak a keleti part legnagyobb városai – Washington, Philadelphia, New Jersey, New York és Boston –, a bő kéthetes körút eseményorozatát ugyanakkor kulturális programok, illetve a hétköznapi amerikai élet megismerésének lehetősége egészítették ki. A résztvevők számára minden bizonnyal életre szóló élményt jelentő utazásról Elekes Zsolt, a kolozsvári intézmény iskolalelkészével és Ördög Ödönnel, az együttes karnagyával, zenetanárral beszélgetett Koncz Attila rovatgazda, a Mathias Corvinus Collegium kolozsvári képzési központjának oktatója.

Merészet álmodni könnyű, azt megvalósítani általában jóval nehezebb. Honnan jött az amerikai turné ötlete? Annyit kívülállónak is látni, hogy nagy fába vágjátok a fejszéteket.

Elekes Zsolt: Mindenképpen biztatást adott, hogy huszonkét évvel ezelőtt egyszer már sikerült valami hasonló. Akkor az amerikai partnerek szervezték meg a turnét, az elsődleges célja pedig az volt, hogy a kollégium tetőterében ki tudják alakítani a bentlakást – ennek költségeit kívánták a körút bevételéből fedezni. A mostani vállalkozást részben ennek sikere ihlette, de még inkább egy két és fél évvel ezelőtti karácsonyi koncert élménye.

Az iskola kórusa Kolozsváron, illetve Küküllődombón lépett fel az ünnep alkalmából, a szokásostól némileg eltérő, dzsesszes elemekkel fűszerezett műsorral, és ezt annyira magas színvonalúnak éreztük páran, hogy hamar megfogalmazódott a gondolat: ha a diákok, a zenészek és persze a karnagy képesek ilyen fantasztikus produkcióra, akkor annak Amerika rangos színpadain is helye van. Először persze nem volt ez több az álmodozásnál.

El kellett telnie némi időnek, hogy mi magunk is elkezdjük komolyan venni az ötletet, aztán pedig beindult a gőzhenger, a szervezés aprómunkája. Aprónak nevezem, de ha azt a sok látszólag jelentéktelen elemet összerakom, amire szükség volt, meglehetősen impozáns számok jönnek ki: másfél évig szinte minden áldott reggel és este kellett valamit tenni az ügy érdekében, megszületett több mint háromezer e-mail, megszámlálhatatlan kapcsolatot építettünk egyházközségekkel és az utazás logisztikáját lebonyolító partnerekkel, szolgáltatók-

kal egyaránt. Mindez nemcsak számunkra jelentett komoly tapasztalatot, hanem az amerikaiak számára is, hiszen egyikük sem fogadott még ilyen nagy létszámú, közel ötvenfős csoportot. A rugalmasságra mindkét irányból szükség volt...

Összességében azt mondhatom, tizenhárom nagy sikerű koncertet adtunk, mindenhol a legnagyobb szeretettel fogadtak bennünket, a keresztény testvériség szellemében a tenyerükön hordoztak minket: magyarul köszöntek nekünk reggel és este, magyarul kívántak jó étvágyat.

Úgy tapasztalom, hajlamosak vagyunk a kellenél többször kijelenteni, hogy ez vagy az világszínvonalú. Nincs bennem kétely, hogy a kórus megérdemli a jelzőt, de nézzünk mögé, mit is jelent ez a valóságban!

Ördög Ödön: Ha egy szóban szeretném összefoglalni a választomat, akkor a hozzáállást mondanám. Ez az, amitől a közönség úgy érzi, nem csupán illendőségből kell végigülnie a koncertet, hanem gazdagodik általa, jó hangulatba kerül, pozitív érzéseket kap tőle. Olyasmit, amiből még jóval utána is tud táplálkozni lelkileg. A gyerekek odaadása, elhivatottsága példaértékű nekünk, felnőtteknek is. Ha zeneileg esetleg olykor előfordulnak kisebb hibák, az őszinte elkötelezettség képes felülírni azokat.

Miből állt össze a koncertek programja?

Ö. Ö.: A célunk az volt, hogy a műsorral szinte teljes keresztmetszetét adjuk Európának, illetve Erdélynek. A repertoárban ennek megfelelően helyet kaptak a magyar népdalok által

ihletett kórusművek, kontinensünk más népeinek komoly és könnyedebb muzsikája. Énekelünk olaszul, franciául, spanyolul, cigányul, angolul, sőt még finnül is. A gyülekezetek nagyon hálásak voltak ezért a sokszínűségért, de persze a legnagyobb sikert azzal arattuk, amikor előadtunk néhány countryszámot. Úgy gondolom, ennek háttérében nemcsak az állt, hogy leginkább azokat érezték a magukénak, hanem az is, hogy meglepte őket, milyen hitelesen tudjuk előadni nem odavalósiként. Ilyenkor felállva, vastappsal fejezték ki elismerésüket. Úgy éreztem, az amerikai közönség sokkal befogadóbb, de megkockáztatom, műveltebb is zeneileg, mint amit itthon általában megszoktunk – nyitottabbak, egyszersmind érzékenyebbek.

Te is így tapasztaltad?

E. Zs.: Bár nem vagyok igazán szakértő, azt én is meg tudtam állapítani, hogy a közönség, amely előtt felléptünk, nem csupán kedves, hálás és befogadó, hanem nagyon kifinomult ízléssel rendelkezik, az ottani kántorok pedig igazi „music director”-ok, akik kiemelkedő felkészültséggel, hatalmas rutinnal, nem utolsósorban pedig világszínvonalú hangszerek és technikai háttér segítségével irányítják a gyülekezetek zenei életét. Gyorsan megjegyzem, utóbbira nagy szükség volt ahhoz, hogy az itthon maradt rokonok és barátok is valós időben tudjanak bekapcsolódni a fellépésekbe. A koncertek élményét ilyen módon meg tudtuk őrizni magunknak és az utókornak egyaránt: dokumentumjelleggel archiváltuk a turné minden egyes állomását.

Ami a műsort illeti, szeretném még megemlíteni az ügyesen beleszórt néptáncot, amely izgalmas érdekes és fontos színfoltja volt a produkciónak. A magyar részt – közvetlenül a szünet előtt – ezzel fejeztük be, ami mind a nézők, mind az előadók számára fergeteges, magával ragadó finálét jelentett. Hasonlóképpen különleges, ugyanakkor megható befejezést kapott a második rész is, amelyet együtt énekelt a kórus és a közönség – két olyan dallamról van szó, amely szerepel az ottani unitárius énekeskönyvben.

Az utazásnak nyilván nemcsak zenei, hanem lelki programja is volt...

E. Zs.: Az Amerikában töltött két és fél hét alatt bepillantást nyertünk a felső középosztály életébe, a keleti nagy- és kisebb városok mindennapjaiba. Megtapasztaltuk az emberek vendégszeretetét, ami bizonyosan életre szóló élményt jelent. Olyan családok fogadtak be minket önzetlenül, amelyeket a jó szándékon kívül semmi nem kötelezett arra, hogy egyáltalán szóba álljanak velünk. Ennek ellenére kijöttek elénk a repülőtérré, ott egy nagy „Isten hozott!” feliratú táblával fogadtak minket, szállást és étkezést biztosítottak az otthonukban, így pótolva az itthon maradt családot, barátokat. Ebből az élményből táplálkozva biztos vagyok benne, hogy a mi diákjaink is erős indítást kaptak arra, hogy itthon gyakorolják majd a vendégszeretet erényét akár Amerikából, akár Európából, akár keletről jönnek hozzánk látogatók. A világ, amelyben élünk adatott, így lehet majd olyan, amilyenről álmodunk: nyitott és befogadó, legyen szó akár háborús, akár

humanitárius vagy gazdasági okú migrációról, amelyek napjaink szerves részét képezik.

A kolozsvári unitárius kollégium nem zenei profilú oktatási intézmény. Ebben a helyzetben különösen sokra kell értékelnünk azt a kiemelkedő teljesítményt, amely a koncertkörút sikerében ölt testet.

Ö. Ö.: Bár valóban nem vagyunk zenei líceum, a humán osztályok tanulóinak a szokásos énekórák mellett kötelező a részvétel a kórus munkájában, ami hetente kétszer két órát jelent pluszban. Nagyon sok időt és energiát fordítunk arra, hogy diákjaink előrehaladjanak ezen a területen, mert úgy gondoljuk, hogy ezzel emberi fejlődésüket is szolgáljuk. Igyekszem gyakorlatias lenni, mert hiszek benne, hogy viszonylag szerény elméleti tudással nagyon szép eredményeket lehet elérni, ha megvan hozzá a lelkesedés, az odaadás. Ha pedig jól dolgozunk, a koncertek élménye mindenért kárpótol, amikor megérezzük a fiatalok a közönség örömét, háláját, szeretetét. Bátran ki merem mondani, a kórus tagjai ezen az amerikai turnén messze az elvárások fölött teljesítettek: mindössze három hónap alatt tanulták meg a másfél órás program anyagát, de nemcsak megtanulták, hanem belülről átérték, és szívvel-lélekkel elő is adták minden egyes alkalommal. Hatalmas dolog ez, a motiváció és az együttműködés sikere.

Milyen haszonnal, de legalább tanulságokkal járt az amerikai körút az itthon maradottaknak, illetve általában a kollégiumnak mint oktatási intézménynek?

E. Zs.: A gyümölcsökből jutott az iskolának, és jutott az egyháznak is. Jelképes, hogy a kollégium és a püspökség egy épületben működik, az emberek mindkét intézményben a közös jövő megteremtése érdekében dolgoznak. Az iskola egyrészt növekedett ismertségében, hírnevében, de komoly nemzetközi kapcsolatokra is szert tett a kórusturnénak köszönhetően. Ugyanakkor gazdagabb lett egy olyan diákgenerációval, amely megtapasztalta az előbb említett értékeket, és azt is, hogy összefogással ilyen hatalmas projektek megvalósítása sem lehetetlen. Nyilvánvalóvá vált: ha van ihletettség, bölcsesség és alázat, az iskola vezetése és minden tanára, munkatársa vállalja, hogy önzetlenül hozzátegye a maga részét a munkához a közös siker érdekében, és innen már könnyű továbblépni az egyházi dimenzióhoz, mert ezzel azt üzenjük a világnak, hogy együtt képesek vagyunk jobb, egészségesebb, nyitottabb társadalmat építeni Erdélyben, befogadóbb közeget, amely – talán nagy szó, de vállalom – Isten országához hasonlítható, de mindenképpen egy olyan hely, ahol az értelem, az alázat, a szeretet uralkodik. Jöjjön velünk szembe a valóság bármilyen megpróbáltatása, akadálya, mi itt állunk, kinyitjuk a szívünket, és mindenkivel azzal az örömmel és bölcsességgel várunk, amellyel Jézus is küldte tanítványait: a kígyó okosságával és a galamb szelídségével – mert ez a kettő együtt kell ahhoz, hogy a világot elfogjuk a maga teljességében, hitünk igazságáról pedig bizonyosságot tegyünk előtte.

Folytatása következik...?

E. Zs.: Oda kell figyelnünk minden egyes gyerekre, azokra is, akik itthon maradtak, bár szorgalmasan eljártak a kóruspróbákra, felléptek a koncerteken. Az ő részvételükkel tervezzük egy másik, európai turnét, kicsit közelebbi tájakon. Biztos vagyok benne, hogy ennek is olyan színvonala lesz, mint az amerikaiak. Hosszabb távon azt szeretnénk, hogy valamennyi iskolai generációnak legyen hasonló meghatározó élménye, mint amilyen a mostani koncertkörút volt. Két év múlva pedig, ha azt látjuk, hogy a leendő csapat akkora lelkesedéssel áll a kórushoz, mint a mai, szerintem rá fogjuk szánni magunkat, hogy a következő egy-másfél év összes szabadidejét egy újabb nagyszabású vállalkozásnak szenteljük, és megint elindulunk a tengerentúlra.

Unitárius kórusok seregszemléje

Énekszóval dicsőítették az Urat

HADNAGY ÉVA

*A jóisten is
mosolyog,
amikor
énekelünk.*

Erdély legkülönbözőbb részeiről érkeztek egyházi és polgári kórusok, együttesek, hogy bemutassák zenei palettájuk legkedvesebb darabjait, és együtt, énekszóval vagy akár zenei kísérettel dicsérik az Urat április 26-án Székelyudvarhelyen, a Belvárosi Unitárius Egyházközség templomában, a vándorrendezvény idei helyszínén, ahol zsúfolásig megteltek a padsorok.

A házigazdák kórusa mellett jelen volt a Székelyudvarhelyi II. számú Unitárius Egyházközség kórusa, az olthévízi vegyes dalárda, a csíkszeredai dalkör, a derzsi zenekarocskó, a recsenyédi ifjúsági és gyermekkórus, az Almamag Népdalcsoport Homoródalmásról, a bölöni Nagy Dénes Dalárda, a bethlenszentmiklósi fúvószenekar, a magyarszováti nőszövetség kórusa, a felsőrákosi Fitori Miklós Dalárda, a brassói unitárius vegyes kar, a Kriza János Unitárius Vegyes Dalárda Sepsiszentgyörgyről, a Dávid Ferenc Dalárda Vargyasról, a Régeni Áron Dalárda Árkosról és az Unisono kórus Kolozsvárról.

Az ünnepi áhítatot Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke tartotta. Ünnepi gondolataiban elmondta, nagyon fontos ez az esemény az egyházi élet és az erdélyi magyarság számára egyaránt, ugyanakkor a jóisten áldását kérte az együtt éneklőkre, hogy a jövőben is éltetni tudják ezt a szép hagyományt: Énekelünk bána-

| Fotók: Pap Zoltán

tunkban és örömben, könnyel és nevetéssel, közösségben együtt, egymással és veled Istenünk, és a te végtelen karnagyai ölelésed fog össze bennünket egymással, hogy érezzük, csak együtt, egymás dallamait kiegészítve valósíthatjuk meg a nagy egészet. Áldd meg az éneket, az éneklőt és az éneket befogadót, gyülekezteinket, hogy csendüljön a dal, a zsoltár, ami a lelket simogatja és ami a lélek mélyéről fakad – fogalmazott ünnepi gondolataiban az egyház vezetője, aki beszédében Ferenc pápáról is megemlékezett, akit épp a kórustalálkozóval egy időben kísérték utolsó útjára, és helyezték örök nyugalomra Rómában. Arra kérte a jóistent, hogy adjon számára üdvösséget.

Simó Sándor, a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius gyülekezet lelkésze házigazdaként szólt a jelenlévőkhöz: nagy megtiszteltetés számukra, hogy méltónak találták gyülekezetüket erre a feladatra, és boldogan vállalták a felkérést. Kiemelte, hogy Székelyudvarhelyen nagy hagyománya van az éneklésnek, hiszen az 1800-as évektől kezdődően számos kórus alakult különböző intézményekhez kapcsolódva, és az 1900-as években a gyülekezet is felzárkózott ehhez. Ugyanakkor kitért az orgona és a templom történetének ismertetésére is, majd azt kívánta a résztvevőknek, hogy érezzék jól magukat, és ez a nap a közös éneklések által szolgálja Isten dicsőségét és a közösségek örömét.

Az eseményen Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának elnöke is jelen volt. Beszédében elmondta, hogy az ének az a hang, amely nem a torokból indul, hanem a szívből, és akkor az igazi, ha a szívet érinti meg, mert érzelmek nélkül nem lehet jól énekelni. Mellesleg kitért a megyei tanács egyházakat támogató pályázataira is, amelyek kihasználására biztatta a jelenlévőket.

Szakács-Paál István, Székelyudvarhely polgármestere is üdvözölte a kórusokat, azt kívánva, hogy a találkozó erősítse mindenkiben a közös éneklés örömét, és legyen a lelki megújulás forrása.

A köszöntők sorát Solymosi Alpár, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör esperese zárta. Elmondta, az eddigi tapasztalatai alapján az unitárius kórustalálkozóknak van egyfajta sajátos pajkos, szeretetteljes hangulata, ahol együttéreznek és drukkolnak egymás énekszolgálatáért a jelenlévők. Azt kívánta nekik, hogy ragyogtassák meg tudásukat és tündökljenek ezen a rendezvényen is.

A köszöntők után a jelen lévő tizenhat kórus egymást követve lépett a kialakított magaslatra a templom piacán. A házigazdák előadása nyitotta meg a rendezvényt. Az énekkarok két-három darabbal készültek, amelyek között zsoltárok, népdalok, egyházi énekek, feldolgozások szerepeltek, igazi varázslatos hangulatot teremtve.

A fellépések után Kovács István püspök háláját fejezte ki a színvonalas előadásokért, és arra biztatta a kórusokat, hogy folytassák a munkát, tartsanak ki ebben a magasztos, gyönyörűséges küldetésben, amit vállaltak. – A kultúra, az éneklés a megtartónk! Hát éltsük, éljünk vele, érezzük, hiszen a jóisten is mosolyog, amikor énekelünk. Köszönöm mindenkinek, hogy itt van, hogy otthon a helyén van, hogy éltsük ezt a hagyományt, egyházunk valóságát – emelte ki. A részt vevő kórusok vezetői emlékközlévelet vehettek át, majd szeretetvendégséggel zárult az egyetemese kórustalálkozó.

Domus amica, domus optimus (Erasmus)

Székely-Tiboldi Anikó Ida

Az 1993-ban újrarendített székelykeresztúri Unitárius Gimnázium újkori története az útkeresés és az önazonosság újrafogalmazásának ideje volt. Mára már az a generáció, aki cselekvően megélte a rendszerváltást és az egyházi iskolák újrarendítésének kálváriáját, lassan elérkezett a nyugdíjaskorhoz, és szerencsénkre mára újratermelődött az a közösség, amely tiszteletreméltó korából adódóan elmondhatja, hogy továbbadta a századforduló éveiben felvállalt értékeket. Székely-Tiboldi Anikó Ida magyar–francia szakos tanár idén csatlakozik a szépkorúak közösségéhez. Az unitárius gimnázium ügyének felvállalója és munkálója számunkra példaértékű.

A Nyikó menti Székelyszentmihályon született 1962. szeptember 29-én, gyermek- és ifjúkorát Siménfalván töltötte. Erős családi hagyományok révén családjá biztatására a székelykeresztúri volt unitárius gimnázium, akkor ipari líceumként működő iskola lett tanulmányainak otthona. Az egykori unitárius középiskola tekintélye és történelme iránti tisztelet meghatározta 1981-ig tartó középiskolási éveit.

A vers és az irodalom iránti rajongása arra készítette, hogy 1982 és 1986 között a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Filológia Karán magyar–francia szakon tanuljon tovább. Az egyetem elvégzése után 1986 és 1989 között, a korabeli kihelyezési rendszernek köszönhetően az aranyosgyéresi 1-es Számú Általános Iskolában franciatanárként működött. Az 1989–1990-es iskolai évtől térhetett haza Hargita megyébe, ahol kezdetben a szentábrahámi általános iskolában, majd a székelykeresztúri 1-es Számú Általános Iskolában (ma Petőfi Sándor Általános Iskola) működött helyettes tanárként. A következő iskolai évtől visszatért egykori iskolájába, a gimnáziumba. Kezdetben helyettes francia szakos tanárként, később az Orbán Balázs Gimnázium címzetes magyartanáráként működött.

Az 1993-tól újjáalakult Unitárius Gimnázium korai tantestületéhez csatlakozott, amikor a második teológia profilú osztály (1994–1998) osztályfőnökségét is elvállalta. 1997-ben megszerezte az I. fokozatot, és 2005-ben vált a Berde

ÉN IS UNITÁRIUS VAGYOK!

Mózes Unitárius Gimnázium címzetes magyartanárává, amely közösségből idén nyugalomba vonul. Visszavonulásának ideje korai, szellemi frissessége és tanári kreativitása fontos szellemi forrás marad számunkra.

Pályafutása során színvonalas szakmaisággal irányította több osztályközösség életét magyar szakos tanárként és osztálynevelőként egyaránt. Diákjai számos tantárgyversenyen, egyéni és csoportos vetélkedőn öregbítették az önmagát kereső intézmény hírnevét. Az évtizedek alatt számos alkalmi és ünnepi műsor összeállítója és betanítója volt, amelynek hatására a közösség az ünnepi percekben egyenes gerinccel tisztelegtetett múlt és jelen előtt. A munkaközösségben mindig a közreműködésre nyitottan végezte feladatait, nem tévesztve szem elől az intézmény igazi értékeit és küldetését. Örökölt unitárius öntudatához híven az évek alatt számtalanszor bizonyította hűségét az iskola ügye iránt. Diákjai közül többen választották később a magyartanári hivatást, fiatalabb kollégái közül ma többen is benne tisztelik az egykori tanári példaképet. A magyar irodalom és kultúra szeretetén túl elköteleződésről, emberségről, empátiáról, kompromisszumkészségről tett tanúbizonyságot. Az évtizedek alatt kiteljesedő karaktere erős alapkö marad intézményünk újkori történelmében. Munkájáért köszönet és tisztelet illesse, mindenkor! Isten adjon örömeiben gazdag nyugdíjas éveket számára!

| LAKATOS SÁNDOR

Pünkösöd – közérthetően

RÁCZ NORBERT ZSOLT

*Van-e
bennünk elég
nyitottság
befogadni
a tant?*

Idén együtt ünnepel a keresztény világ keleti és nyugati része. E sátoros ünnep ötven nappal követi húsvétot. A görög *péntekoszté* az ötvenedik napot jelenti. A húsvéti ünnepkör utolsó állomása, egy nagy történet záróakkordja. A bibliai első pünkösöd, a *sávuot* (*hetek*) az aratás ünnepére esik. Mezőgazdasági és zarándokünnep. A mózesi Törvény Sínai-hegyen való kijelentésének emlékünnepe.

Pünkösöd keresztény történetét, valamint a sávuot átértelmezését az apostolok cselekedeteiről szóló könyv elején találjuk. A történet szimbólumokban igen gazdag. Az evangélium nem Jézus élettörténete, hanem teológiai munka. Cselekménnyel mondja el a vallás szempontjából fontos tényezőket, rejtett üzenetet ad át. Innen magyarázható, hogy miért vannak komoly eltérések az evangéliumok között. Egyik sem pusztán a Názáreti Jézus életét mondja el, hanem kiegészíti jelképes eseményekkel, a fő üzenet megerősítéséért. Jézus az ószövetségi törvény betöltéséért jött el, akit a zsidó előljárók és a római vezetők igazságtalanul megvádoltak és megölték. Jelenlétét és tanítását elpusztítani nem tudták, hiszen a remény húsvét hajnalán feltámadt. A tanítványok jelképes ideig, negyven napig készültek, ami a zsidóság pusztai vándorlásának ideje. A kétség és erőgyűjtés pusztaságban vándoroltak, míg az általunk áldozócsütörtöknek nevezett negyvenedik napon Jézus végleg eltávozott közülük. A tanítványok feladata a jézusi úton járni. Tíz nap múlva pünkösöd,

azaz a sávuot ünnepe alkalmával a nép elé léphettek.

Az Ószövetség, amelynek központja Mózes öt könyve, megannyi utalást tesz arra, hogy miképp teljesednek be azok az ígéretetek, amiket Isten tett a kiválasztott nép irányába. Ez az elképzelés a messiás, a királlyá kent uralkodó várása. Jézus az első pünkösöd korára az egész világot egyesítő, vallási, erkölcsi és politikai értelemben egyaránt szabadítónak vált. Lukács, az első pünkösöd leírásában ezt akarja a jelképes történettel elmondani. Nem véletlen, hogy pont sávuotkor, a Tóra kijelentésének napján következik ez be. Isten mintegy megerősíti szövetségét, Pállal szólva, új, lelki teremtetést végez el. A kijelentést az Isten jelenlétét jelképező szentlélek zúgása jelzi. Isten, az ő lelke által rászáll a tanítványokra, a Sínai-heggyé, a kijelentés sziklájává alakítva azt a jeruzsálemi házat. A lángnyelvek a lélek tüze, amelyek megtisztítják az apostolokat ugyanúgy, ahogy a próféták ajkait is tűzzel, parázssal tisztítják meg elhivatásukkor. A nyelveken szólás, amit mindenki megért a maga anyanyelvén, a bábeli zűrzavar feloldását jelképezi, a visszaállást oda, ahol minden ember megértheti a másikat, függetlenül nemzetiségétől vagy társadalmi pozíciójától. Lukács, e nagyszerű történetmondó megőrzi az események feszültségét. Azóta is vannak kételkedők, mindig is voltak és lesznek...

Az események központjába Péter lép, aki új Mózesként magyarázza meg a próféciák beteljesedését. Szavai hatására háromezer ember válik ennek a közösségnek a tagjává, amit a megtérés és megkeresztelkedés pecsétel meg.

Ez az ünnep a virágvasárnapkal kezdődő Jézusdráma zárómozanata, amelynek nyomán a názáreti tanító régi-új hite elindul Jeruzsálemből a világ minden pontjára, hogy hirdesse Isten szeretetét. A templom a gyűjtőlencse. Pünkösöd tehát az egyház, a lelki közösség, a nagy egység ünnepe, ahol semmi sem számít, csak az, hogy van-e bennünk elég nyitottság befogadni a tant, vagy gúnyosan elutasítjuk azt mint részeg beszédet.

Egészségfejlesztő gyógytorna

Amikor derült égből ránk szakadt a világjárvány, amely mindenféle közösségi programot kiragadott a kezünkből, megbénított, és mint utólag kiderült, volt, amit meg is semmisített, nem gondoltuk volna, hogy milyen nehéz lesz az újrakezdés, az emberek közösségre hívása, az újratervezés. Gyülekezetünkben sajnos nem tudtuk újra életre hívni az azelőtt jól működő közösségi életet, például a női kórust, de még a nőszövetséget sem a maga régi formájában. A tagok jó része kiöregedett, voltak, akiket elvezítettünk, és maradt a „hogyan tovább?” nagy kérdése. Azt éreztük, hogy semmi sem lesz olyan, mint régen, az idők, az emberek is változtak, és ezzel nekünk is számolni kell.

Az egyházközség és a segélyszervezet céljait, forrásait összekapcsolva, első lépésként a kisebb gyermekeket céloztuk meg a lovas terápia és lovasoktatás programunkkal, melyet a járvány ideje alatt indítottunk, majd folytattuk a nyári bibliatáborok szervezésével, amelybe már a nagyobbak is szervezőkként, segítőként bekapcsolódtak, sőt a szülők is, különösebb felkérés nélkül folyamatos adakozói, segítői lettek ezeknek az alkalmaknak süteménnyel, finomságokkal, közmunkával. A következő lépést kimondottan a fiatalok felé tettük meg, teret engedve nekik a hagyományos néptánc tanulására a régi iskola épületében erre a célra elkészített teremben. Ezek az ifjak azok, akik az önkéntes munkában, gyűjtésekben, kalákákban is szívesen részt vállalnak.

Később kézműves (bútorfestés, gyertyaöntés, natúrkozmetika, mézeskalács-készítés, makramézás, gyöngyfűzés) szakköröket indítottunk Buzogány-Csoma Csilla kórházlelkész vezetésével, amelyeken a gyermekek és ifjak, felnőttek, közép- és székporú közösségi tagjaink heti rendszerességgel vesznek részt, a termékeink egy részét pedig különböző vásárokon értékesítve, több ízben támogattuk a segélyszervezet működését, programjait.

Mindezek mellett álmodtunk még egy nagyot. Ismerve a közép- és idős korosztály egészségügyi helyzetét, gondjait, egy újabb programot indítottunk az anyaszervezet támogatásával: a gyógytornát. Először tíz-tizenkét személyben

gondolkodtunk, akiknek lehetőséget biztosítunk egy három hónapos programban való részvételre, amely szakképzett gyógypedagógus, Gábor Lilla felügyelete és irányítása alatt zajlik, azonban a nagyszámú érdeklődésre való tekintettel két csoportot kellett indítani. Jelenleg harmincan vesznek részt heti rendszerességgel ebben az egészségfejlesztő projektben. Az sem mellékes, hogy mind a szakkörök, mind a tornaórák alkalmain a munka mellett nagyon fontos hangsúlyt fektetünk a találkozásra, az együttlétre, a sokszor egész mélyre ható lelki beszélgetésekre, élmények, érzések, kérdések, gondok-örömök megosztására, megbeszélésére, egymás segítségére.

Jelenleg a gyógytorna és a néptáncoktatás abban a teremben zajlik, amelyet a Total Energie bocsátott rendelkezésünkre anyaszervezetünk közreműködésével. A termet a Geiger cég és Uzon Község Önkormányzata támogatásával sikerült felújítani és sok-sok év után újra a közösség használatára bocsájtani. Emellett sikerült beszerezni egy új polcrendszert a szervezet önerőből feljavított szentivánlaborfalvi raktárába, a háromszéki fiókszervezet támogatásával. A teljességhez hozzátartozik önkénteseink kintartó munkája, a helyi, erdővidéki és anyaországi kalákázók szorgos keze. Mindenkinek hálásan köszönjük a támogatást!

A továbbiakban, programjaink bővítése érdekében tervezzük a tulajdonunkban levő régi iskola tornatermét feljavítani és felszerelni, valamint az épület egy részében konyhával, mosdóval, illemhellyel ellátott lakrészt kialakítani, amely vendégszállóként is működhetne.

| BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

Dabasiak vargyasi látogatása

A dabasi Szent János Katolikus Általános Iskola 7. osztálya április 13–18. között a Határtalanul program keretében emlékezetes hetet töltött Erdővidéken.

A jótékonykodás többéves múltra tekint vissza iskolánk részéről, és a kedvezményezett a vargyasi óvoda. Pájer Györgynek, a Gondviselés Segélyszervezet munkatársának köszönhetően immár harmadik éve tértünk vissza ide, és szereztünk örömet az óvodásoknak. A szülők és a dabasi iskola közös anyagi felajánlásával sikerült olyan ajándécsomagot összeállítani, amibe

társasjáték, színező, foglalkoztatófűzet, mozgásfejlesztő játékok, homokozókészlet, labdák és aszfaltkréta került.

Izgatottan vártuk a találkozást. Tizenhat picisempár és két mosolygó óvó néni fogadott bennünket. Szívet melengető volt az örömük, ahogy birtokba vették az ajándékokat. Azonnal kezdetét vette az önfeledt felfedezés, ismerkedés és a közös játék. Jó volt megtapasztalni, ahogy a két különböző korosztály megtalálta a játékban a közös hangot, és hogy milyen szeretettel fordultak egymáshoz kicsik és nagyok. A nagy közös játékban nem is éreztük, hogy milyen gyorsan eltelt egy óra, de minket várt a következő program, így búcsút vettünk a gyerekektől.

Köszönjük az óvó néniknek, hogy ismét nagy szeretettel fogadtak bennünket, és vendégül láttak! Az óvodások csodaszép ajtódísszel köszönték meg látogatásunkat. Hálád adunk a mindenható Istennek az élményért!

| SIMON ANDRÁS

Születés hete Székelykeresztúron

2025. május 4–10. között 14. alkalommal szervezték meg a születés hete rendezvénysorozatot Székelykeresztúron.

A rendezvényt az anyák napi ünnepi istentisztelettel indítottuk, ahol a vasárnapi iskolás gyermekek saját készítésű tulipánokkal és kedves énekekkel köszöntötték az édesanyáikat. Második nap a mozgásfejlődése volt a főszerep, délelőtti mozgásfejlesztő tornára vártuk a kisgyermeket, akik mozgásos mondókák és énekek kíséretében élvezhették az önfeledt játék örömeit, és különböző fejlesztő eszközök segítségével fedezhették fel a térbeli mozgás világát. Délután Hadnagy Ágnes gyógytornász, dúla, hordozási és szoptatási tanácsadó volt a vendégünk. Meghívottunk interaktív előadását a résztvevők kérdései és igényei szerint alakította. Szó esett a mozgásfejlődés állomásairól, a kisgyermek számára megfelelő lábbeli kiválasztásáról és a babahordozás előnyeiről is.

Kedd délelőtt Lőrinczi Edit és Kányádi Tímea könyvtárosok vendégei voltunk a városi könyvtárban. Kisgyermekes anyaként talán nem az az első gondolatunk, hogy a gyermekünkkel könyvtárba menjünk, hiszen azt általában olyan helynek képzeljük el, ahol csendben kell maradni, szigorú viselkedési szabályokat kell betartani, és a kisebbek ennek nem mindig tudnak megfelelni. Székelykeresztúron azonban gyermekbarát, családcentrikus könyvtár várja az érdeklődőket, ahol a legkisebbek is otthonosan érezhetik magukat.

Szerda délelőtt a városi bölcsőde életébe nyertünk bepillantást. A pedagógusok szórakoztató mesedramatizálással készültek, *A répa meséjét* adták elő a kis közönség számára. Az intézmény vezetője, Gáspár-Babos Lilla bemutatta a bölcsődét, és válaszolt a szülők kérdéseire. A bölcsőde mindig fontos állomása rendezvényünknek, ráadásul idén ünnepi fennállásának 50. évfordulóját.

Csütörtökön délután Péter Annabella, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium óvodapedagógusa tartott előadást *Óvoda, óvoda, ki a csoda jár oda?* címmel. Az előadás során lehetőségünk nyílt

arra, hogy a pedagógus szemszögéből is betekintést nyerjünk a mai óvodások világába. Úgy gondolom, a legfontosabb üzenet, amit hazavihettünk, az az, hogy a gyermekek fejlődése érdekében elengedhetetlen a szülők és a pedagógusok együttműködése – hiszen valódi eredményeket csak közös munkával érhetünk el.

Pénteken Tamás Kinga Imola pszichológussal, autogén tréning gyakorlatvezetővel beszélgettünk az anyaságról, kendőzetlenül. „Az anyaságról alkotott képünk sokszor egészen más, mint amit a valóságban megélünk. Ez olykor csalódottságot, frusztrációt, szorongást okozhat. Az érzelmek útvesztőjében mégis van lehetőségünk visszatérni önmagunkhoz. Ehhez nyújthat segítséget az autogén tréning, ami egy olyan relaxációs módszer, mely segít elcsendesedni, megérezni valódi szükségleteinket és feltölteni kimerült tartalékainkat. Az élet ritmusok sorozatából áll, a fent és a lent váltakozásai követik egymást, így tartozik hozzá az anyasághoz is a mélység és a magasság egyaránt” – fogalmazott az előadó.

Május 10-én, szombaton került sor a Gondviselés Segélyszervezet keresztúri fiókjának legszébb programjára, a babakocsis felvonulásra és születésfa-avatásra. „A gyermek mindig a ma boldogsága, a holnap reménysége” – ez a mondat megragadja a lényegét annak, amit a születésfa és a babakocsis felvonulás képvisel. Az élet minden új szakasza, különösen a gyermekek születése, mindig új lehetőséget és új reményt ad a jövőnek. Ahogy a fa növekszik, úgy a közösség is fejlődik, erősödik, a gyökerek mélyebbre hatolnak, mindent áthat az új élet. A tavaly kilencvenkilenc gyermek született

Székelykeresztúron. Ez nem csupán egy szám, hanem egy egész közösség új reményét, jövőjét jelenti. Minden egyes gyermek története, minden egyes születés a közösség erejét és egységét erősíti. A születésfa előtti táblát Bartha Rózsa, Birtalan Regő és Fazakas Kriszta leplezték le edesanyjuk segítségével. Kérjük a jóisten áldását a 2024-ben született kisgyerekek és családjaik életére.

Illesse köszönet az együttműködésben nyújtott segítségért a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközséget, a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumot, a városi könyvtárat, a városi bölcsődét és az Erdélyi Ifjúsági Egyesületet, valamint az anyagi támogatást adó Székelykeresztúr város önkormányzatát, a Kistérség Szövetséget és a Laminker Centert.

| DEÁK RÉKA

UNITÁRIUS GYEREKTÁBOROK 2025

- 1. Várfalvi Ifjúsági Tábor**
11–13 évesek számára, június 30. – július 6.
- 2. Várfalvi Gyermektábor**
8–11 évesek számára, július 7–12.
- 3. Konfirmandusok Mozgótábor**
július 14–20.

Nyolcadikos diákok és szüleik figyelmébe!

TUDNIVALÓK A SZÉKELYKERESZTÚRI BERDE MÓZES UNITÁRIUS GIMNÁZIUMBA TÖRTÉNŐ FELVÉTELIRŐL

A kétszázharminc évvel ezelőtt alapított tanintézet összekötő kapocs az értékekben gazdag múlt és a lehetőségekkel, kihívásokkal kecsegtető jövő között. Azzal a céllal alapították, hogy a székelyföldi diákok számára színvonalas oktatást és értékalapú nevelést biztosítson.

Az intézmény céljai 1793 óta változatlanok. Székelykeresztúr legrégebbi iskolájában a sikerekben gazdag múlt és a felhalmozott tapasztalat munkára és hűségére kötelez.

Az iskola küldetése a felnövekvő nemzedék céltudatos és hivatásszerű oktatása-nevelése. Feladata szolgálni és közösségszolgálatra tanítani gyermekeinket. Jelmondata: *Musis et virtutibus*.

Mit kínál az iskola:

- áhítatok, iskolai szertartások
- általános műveltség gyarapítása: színházlátogatás, tudományos munka, versenyek
- kreativitás fejlesztése a vizuális művészetek terén
- jól szervezett, mozgalmas diákélet: diáktnács, Suli Rádió, BEMUGRI színjátszó csoport, Vadrózsák néptánccsoport, sportolási lehetőség, iskolai zenekar, kórus
- bentlakás és étkezés
- gazdag könyvtárral rendelkező könyvtár
- ECDL számítógép-felhasználói vizsgalehetőség
- ECL-képzések
- érettségi központ, érettségi felkészítők
- természettudományi múzeum
- tornaterem, sportpályák
- ösztöndíjak

A 2025/2026-os tanévben induló osztályok:

Teológia / humán osztály: 24 hely

Természettudományok / reál osztály: 26 hely

További részletek: titkarsag@berdemozes.ro,
www.berdemozes.ro

TUDNIVALÓK A KOLOZSVÁRI JÁNOS ZSIGMOND UNITÁRIUS KOLLÉGIUMBA TÖRTÉNŐ FELVÉTELIRŐL

A János Zsigmond Unitárius Kollégium Erdély egyik legrégebbi és megújulásra mindig kész tanintézete. Állami intézmény, de a Magyar Unitárius Egyház erkölcsi és anyagi támogatása alatt működik. Az iskola padjaiban a neves személyiségeken kívül nemzedékek sora kapta meg azt az erkölcsi alapot és tudásanyagot, amelyet az egyéni és közösségi életben kamatoztatott. Most olyan diákok tanulnak a múzsák és erények ott-honának falai között, akik hisznek abban, hogy a világban nemcsak a felhalmozott tudás jelent felbecsülhetetlen értéket, hanem a lelki-szellemi épség és az erkölcsös magatartás is.

Általános tudnivalók:

A beiratkozás a IX. osztályokba nem felekezettől függő. A négy év során a diákok az érettségi tantárgyak mellett a következő szakot erősítő tananyagokat tanulják: egyenlőtlenések matematikaiban, alkalmazott informatika, mesterséges intelligencia, intenzív angol vagy német nyelv.

Mit kínál az iskola:

- DUKE of EDINBURGH önkéntes program
- ESN európai iskolák programjai
- Erasmus+ európai projektek
- robotikakör, színjátszó kör
- vitakör angolul
- számítógép-kezelés – ECDL európai bizonylat megszerzése
- labdajátékok, néptánc, kórus, gitár, tehetség-gondozás magyar irodalomból
- Cambridge angol vizsgára való felkészítés fizika, informatika tantárgyakból
- orvosi egyetemre való felkészítés biológiából, kémiából

A 2025/2026-os tanévben induló osztályok:

Matematika–informatika intenzív angol/német oktatással: 26 hely

Teológia / humán intenzív német/angol oktatással: 12 hely

Pedagógia / tanító-óvóképző intenzív német/angol oktatással: 12 hely

További részletek: secretariat@janoszsigmond.ro,
www.janoszsigmond.ro

Beszámoló a székelykeresztúri nőszövetségi közgyűlésről

MÁTÉFI TIMEA

*Összefogással
mi mindent
meg tudunk
valósítani!*

Asszonyi közösségeink számára a heti vagy alkalmi gyülekezeti tevékenységeken túl igazi ünnep az, amikor a teljes egyházkör nőszövetségi képviselőivel tekinthetünk vissza arra a sokrétű egyházzszolgáltatásra, amit kisebb és nagyobb közösségeinkben egy év során végzünk.

Idén a köri nőszövetségi találkozások, közgyűlések sorát a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkörben kezdtük el április 26-án Gagyban, tizenhét gyülekezetünk közel száz résztvevőjével.

Szeretetteljes, minden részletre odafigyelő házigazdáink jóvoltából a tavaszi színek, illatok és ízek bőségét tapasztalhattuk meg.

Együttlétünk a népviseletbe öltözött zászlósok templomba vonulásával kezdődött, amikor az unitárius induló hangjai alatt Lukács Mária és Molnos Éva választmányi tagok feltűzték a találkozó emlékszalagját.

A reggeli áhítat során Makkai-Ilkei Ildikó bencédi lelkész gyönyörű imája erősítette meg bennünk azt a bizonyosságot, hogy a mindennapi kenyérként ragyogó hit mennyire lételeme mindannak, ahogy megnyilvánulunk a világban.

Ezt követően Vida Rozália alsóboldogfalvi lelkész, UNOSZ-alelnök, Gál Zoltán helybéli lelkész és Csáki Levente esperes köszöntötte az asszonyokat.

Múlt évben készült el egyházkörünk nőszövetségeinek szépséges vándorabrosza, ami egy éven át a bencédi templom éke volt, most pedig átadták egy évre Gagy asszonyainak. Gál Magdolna tiszteletes asszony és Katona Klára örömmel fogadta e megtiszteltetést.

A közgyűlés során Dénes Erzsébet siménfalvi lelkész, köri nőszövetségi elnök felolvasta a lelkési jelentések alapján készült, összesített nőszövetségi jelentését, amiből rengeteg ötlet nyerhettünk idén is: hogy hány és hány területen alkothatnak, szépíthetnek, gyarapíthatnak tevékeny, önfeláldozó, együttműködésre kész asszonyaink gyülekezeteikben és azokon túl is.

Megható és felemelő érzés tudatosítani magunkban, hogy összefogással mi mindent meg tudunk valósítani, hány rászorulóhoz, beteghez, kisgyermekhez, vigaszra és meghallgatásra vágyóhoz el tudunk érni, és hogy a támogató jelen-

léten túl bizony számos alkalommal anyagilag is segíthettünk.

A szünet percei (újra)találkozások, ismerkedések, élménybeszámolók áldott alkalmi, amikor kötetlen beszélgetéseink során erősödik az egymáshoz kötődésünk.

Törekszünk arra, hogy az évi közgyűlésnek legyen sajátos ajándéka, meglepetése is, ami a meghívottjaink előadásában áll, és kötődik egyházunk évi témájához. Ezúttal Buzogány-Csoma Csilla és István lelkészpár volt a vendégünk, akik a küldetés évének jegyében *Tűben, cérnában, dalban, kórházi ágy mellett Isten országa* címmel élőzenés-dalos, vetített képekkel gazdagított, személyes vallomásokkal, felismerésekkel és biznyságtévással tűzdelt bemutatót tartottak a résztvevőknek. Ebből is kiviláglott az, amit a lelkészpár fogalmazott meg: erő vagyunk egymás számára!

Az elhangzott dalok, újragondolt egyházi énekek, megható történetek még sokáig elkísérnek, és táplálnak csendes hétköznapijainkon. Ezután másképp tekintünk a kórházlelkézi hivatásra, és bizonyára a szakkör tevékenységeire is nyitottabbak leszünk.

Istentisztelettel zártuk együttlétünket. Szász-Cserey Katalin firtosmartonosi lelkész szószéki szolgálata során azon tűnődöttünk, hogy amikor kisgyerekként világgá indultunk, vajon milyen

indítatással tettük azt, és hogy vajon mit érezhettek akkor szüleink. Édesanyaként, saját gyermekeink hamuba sült pogácsáját tarisznyálva vajon visszaemlékezünk-e még ezekre a pillanatokra? Milyen most, felnőtt fejjel az elengedés? A tékozló fiú történetét sokféleképpen meg lehet közelíteni. Mi, most ilyen komfortzónából kimozdító kérdésekkel, az otthonról szóló személyes vallomásokkal tettük.

Hála az együttlét minden pillanataért, hogy visszatekintve is áldások bőségét nyugtázzhatjuk munkánkon.

Ez a nap sok mély és magasztos lelki élménnyel gazdagított mindünket! Köszönjük a résztvevőknek, hogy eljöttek, velünk ünnepeltek, házigazdáinknak a meleg fogadtatást, Fazakas Júliának a kántori szolgálatot, Pál Nórának a fotókon, Kibédi Enikőnek a jegyzőkönyvben megörökített mozzanatok!

Hadd teljesedjék be rajtunk Makkai-Ilkei Ildikó imájának zárómondata: „Add, Istenünk, hogy a mai napnak, találkozásnak is meglássuk ajándékait, szívünkbe zárjuk üzenetét, lelkünk megteljen örömmel és hálával, hogy hazatérve otthonainkba, közösségeinkbe rólad tudjunk biznyságot tenni továbbra is életünkkel, szeretetünkkel! Ámen.” Hát teljesedjen be ez más egyházkörök nőszövetségeinek találkozásán is!

Küldetésünk – Mamut körút

BIRTALAN BENCE

*Hol és
hogyan
tudom
megélni
a hitemet?*

Három nap, két kisbusz, tizenkilenc egyletes fiatal, huszonhat állomás és több mint háromszáz résztvevő. A számok mögött sokkal több rejlik: történetek, pillantások, kérdések, felismerések, önfeledt nevetések. A 2025-ös Mamut egyletlátogató körút nemcsak egy esemény volt, hanem küldetés, meghívás egy belső utazásra, amely minden résztvevőt, vendéget és vendéglátót egyaránt önmaga felé terelt, majd egybefűzött, hiszen valódi találkozásokot teremtett fiatalok és közösségek között, ezzel élőbbé és összetartóbbá formálva minket és a jövőt.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet célja ezzel a körúttal nem pusztán az volt, hogy meglátogassa a fiókegyleteket, hanem az is, hogy egy kötelékbe fogja össze az ifjakat, mert bár igaz, hogy a fiatalok különböző helyszíneken és különböző időpontokban vettek részt a körúton, mégis azzal, hogy ugyanazt tapasztalták meg, Erdély-szerte kapcsolat jött létre közöttük. Nem korosztályokat szólítottunk meg, hanem kortól függetlenül fiatalokat, akikben él a kérdés: hol a helyem az egyházban? Miért vagyok fontos? Lehetek-e része valami nálam nagyobbak?

A válaszokat közösen kerestük. A *Szorít az idő* társasjáték révén, melyben unitárius nagyjaink, elődeink életútját, személyét ismertük meg, és a játék öröme által átéltük a mélyebb felismerést is: nem vagyunk egyedül az utunkon. Előttünk is jártak már rajta sokan, hitelesen, bátran, néha botladozva, néha új ösvényeket vágva. Az ő tör-

téneteiken, sikereiken keresztül arról beszélgettünk, mit jelent ma a hit, a közösség, az elköteleződés, és minden alkalommal megfogalmazódott: én vajon mit adhatok hozzá ehhez a történethez?

A forgatókönyv egyértelmű volt, mégis minden találkozás újraírta. Nemcsak mi tanítottunk, hanem minket is tanítottak. Egy-egy elsuttogott, váratlan kérdés, egy halk „köszönöm” sokszor többet mondott minden előre megfogalmazott mondatnál. Voltak helyek, ahol évek óta működő, összeszokott egyletes közösség várt minket, másutt bizonytalanság, kétely vagy éppen csönd. De mindenhol ott volt a lehetőség, az a pici szikra, amit egy szó, egy játék, egy közös ima képes fellobbantani. A „mamutas” tevékenységen önmagunkat is jobban megismertük, mert minden kérdés, amit másoknak tettünk fel, ránk is vonatkozott: miben hiszek? Hol és hogyan tudom megélni a hitemet?

Az egyletezés életforma. Nemcsak keret, hanem lehetőség, hogy kapcsolódjunk Istenhez, egymáshoz, önmagunkhoz. A körút minden egyes megállója olyan volt, mint egy apró imádság. A záróimádságaink, melyeket együtt fogalmaztunk meg, nemcsak a program végét jelezték, hanem egy kezdetet is, mert hisszük, hogy nemcsak mi mentünk a fiatalokhoz, hanem ők is elindultak valamerre. Nem csupán módszertant, hanem üzenetet is vittünk: „Most van itt az idő.” Most, hogy kérdezzünk, hogy kapcsolódjunk, hogy döntsünk, hogy higgyünk. Az egyletezés nem válasz minden kérdésre, de keret ahhoz, hogy a kérdéseinket ne egyedül hordozzuk, hanem együtt keressük rájuk a választ.

Ha a Mamut körút eredményét nem az emléklapok számában, nem is a közös fotók mennyiségében mérjük, hanem abban, hogy ha valahol egy fiatal felismerte, hogy számít az, amit ő tud és tesz, akkor kijelenthetjük: sikerült. Mert nemcsak az egylet látogatta a fiókegyleteket, hanem a küldetés látogatott meg bennünket. Egy pillanatra mindannyian emlékeztünk rá, hogy van helyünk az egyházban, az egyletben, és a világban.

Egyházunk hírei

Püspöki vizitáció Torockószentgyörgyön

2025. április 27-én került sor a torockószentgyörgyi püspöki vizitációra. A helybéliek a település piacterén köszöntötték a vizitáció tagjait, akiket Nagy Sándor gondnok a gyülekezet nevében üdvözölt. Ezt követték az egyházközség vezetőségével, a keblitanács tagjaival, majd Torockón a település előjáróival folytatott beszélgetések. A vizitáción sor került az egyházközség

vagyontárgyainak megtekintésére, és az anyakönyvek aláírására is. Délután ünnepi istentiszteletre gyűltek össze a hívek, ahol Csécs Márton Lőrinc esperes mondott imát, a szószéki szolgálatot pedig Kovács István püspök végezte. A gyülekezet részéről Finta Emese lelkész, a testvérekezetek képviselőjében pedig Lőrincz Konrád-Artúr református lelkipásztor és Szász János római katolikus plébános köszöntötte az egybegyűlteket. Vincze András alprefektus és Deák-Székely Szilárd Levente polgármester is köszöntőbeszédet mondott. Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte, ahol Csécs Márton Lőrinc esperes nyitotta meg a tanácskozást. Szabó László, a Püspöki Hivatal vezetője és Sándor Krisztina főgondnok kiértékeltek a vizsgálat tapasztalatait, majd Kovács István püspök fogalmazta meg zárógondolatait, feltette a vizitáció hagyományos kanonikus kérdéseit, és átadta az emléklapot az egyházközség képviselőinek.

Nyugdíjas lelkészek és lelkészözvegyek találkozója

Május 5–6. között Nyárádszentlászlón tartottak másfél napos találkozót a nyugalmazott lelkészek és lelkészözvegyek, ahol arról beszélgettek,

hogy mi változott meg az egyházban a szolgálati idejük alatt, majd Kovács Sándor teológiai tanár tartott előadást *Az Unitárius énekeskönyv színeváltozása* címmel.

Lelkeszi értekezlet Kissolymoson

Május 13-án Kissolymos adott otthont az egyetemes lelkeszi értekezletnek. Tőkés Lóránt biblia-magyarázata után Bárdi Nándor előadása az egyházi küldetés társadalmi összefüggéseinek megértésében segített. Ilkei Lóránd a niceai hitvallás jelentőségéről beszélt, Rácz Norbert Zsolt egy lehetséges, új egyházmodellt vázolt. A program kiscsoportos beszélgetései lehetőséget teremtettek a tapasztalatcserére és a mélyebb párbeszédre.

Barangoló Isten országában

SZOMBATFALVI ETELKA

Kedves Gyermekek!

Június a ti napotokkal indul. Legyen sárkányeregetős, szélforgós, fagyizós! Ezek után nem is kérdés, hogy várjátok a gondtalan nyarat. Az iskolai időszak a kihívásokhoz való viszonyulásra, a nehéz feladatok megoldására, következtességre nevel. De gondolom, nektek is vannak kedvenc és kevésbé kedvenc tantárgyaitok, feladataitok, amelyekhez örömmel és lendülettel vagy éppen vonakodva viszonyultok. Fontos, hogy a nehézségekkel szemben meg tudjátok fogalmazni azt, hogy hisztek magatokban, hisztek a képességeitekben. Ilyenkor érdemes elgondolkodnotok azon, hogy ki az, aki hasonló helyzetekben támogat? Ki az, aki észreveszi, hogy inkább a szélesebb utat választod a keskenyebb helyett?

Bármit is választotok, soha ne feledjétek, hogy mindig van lehetőség a helyes útra térni, ahogyan Jónás is megtalálta a helyes irányt Ninivébe. Az ő útja sem volt könnyű, mégis célba ért.

Feladatok

Olvassátok történetét a Bibliában, az 1Jón 1–15-ig és 2Jón 1–11-ig terjedő versekben, és karikázzátok be az alábbi kérdések helyes választát:

Ki előtt menekült el Jónás?

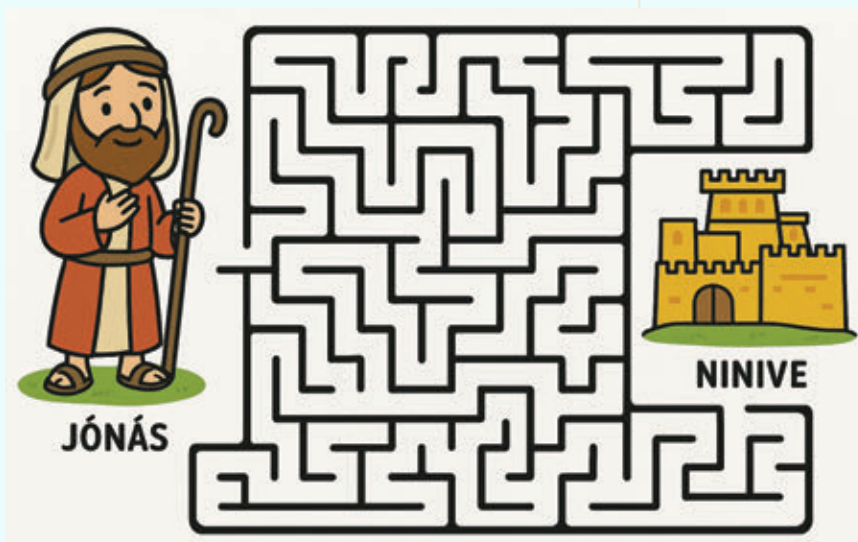
- a. A bíró előtt.
- b. Az Úr előtt.
- c. A járókelők előtt.

Milyen állat nyelte le Jónást?

- a. teve
- b. szamár
- c. nagy hal

Induljatok el Jónással Ninivébe. Kerüljétek el a zsákutcákat, és ne téveszsetek irányt!

Sok pihenést, kalandot és élménytelit vakációt kívánok nektek!

Ízeltlábú testrésze	▼	Tüstént, hamarjában	4. Arany (spanyol)	▼	A szén vegyjele A grund határai!	▼	Sír a macska Zavartan köt!	▼	Felvigyázó, csósz Mefog a közepén!	▼	Erőtlen, csekély hatású	Kutyából nem ... szalonna (mondás)
1.												
B					S						Sál vége! Teljesítményegység	
... vele, gondoskodik róla	▶							50%-a Keresztülcsüngget rajta	▶			
▶					Névtárban van! Kézzel jelez	▶			Sürgető szó Forogva odajutó	▶		
Egyik nemesség Védelmes	▶		Kissé komédiázó! Angola fővárosa	▶			Nyíltartó Férfinév (máj. 18.)	▶				
2.	▶				E							Felsőoktatási tanítási irány
Tompán serceg (pl. nedves fa a tűzön)	▶									Előd Papírmérték (1000 iv)	▶	
Részeg	▶	Lökdősítés										
▶					Európai tenger Gazdasági ág	▶					Házzrészl! Mozambik az olimpián	▶
Üveg-szilánk! Értékesíttem	▶	Pihenőhelyen található! Írat				Kalap széle Törzs felső része	▶					
▶						Védett madárfaj Autós verseny	▶					
▶								Néma olasz! Építőjáték	▶			Valami mellett továbbment
Am Tízlapú test Üres kút!	▶		Korlátozó rendelet Kábítószert	▶							Félekl! Határon áruilletéket fizet	▶
M					V					Gazella-páros! Övön ... ütés	▶	
3.		Riport kezdete! Majdnem tud!				Járom Szent István király testvére	▶				Némileg elhajol! Itóka-adag!	▶
Csapdába került!	▶							Olajfa bogyója Becézett Tibor	▶			
Sütéshez használt folyadék	▶											
Széles, hosszú városi út	▶								Undo-rodik Némán porol!	▶		
Angol irodalom magyarul			Gramm (röv.) Apró testű madár	▶	Kitűnítő oklevél Igekötő	▶						
120 évvel ezelőtt adta ki későbbi püspökünk egy siketnéma-vak leány nagyszerű önéletírását. Neveik (1., 2.) , találkozási helyük (3.) és a könyv címe (4.) a megfejtésben!											Paródia sorai! Kerek betű	▶
			Szerves vegyület-csoport	▶						Sepsi-szentgyörgy folyója	▶	

JÚNIUS

2025 a küldetés éve

Eljött az is, aki a két talentumot kapta, és ezt mondta: Uram, két talentumot bíztaál rám: nézd, másik két talentumot kerestem. Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben! (Mt 25,22–23)

Isten országának a polgárai egyedül Istennek tulajdonítanak hatalmat. Ezért többre tartják a szolgálatot az uralkodásnál. A szolgálat alázattal jár. Nem alázatoskodással, nem a satnyaság és gyengeség palástolásával. Az igazi alázat jellegzetessége a fejlődés, növekedés. Nézzük a fákat! Bár másak, mindegyik mindig a növekedésre, a gyümölcsstermésre, koronájának kibontására törekedik. Egyik édes almát terem, a másik törzsét teszi keménnyé, a harmadik, mint az akác, csak nő, nő az ég felé. Mindegyik más, de törekvésükben azonosak: önmagukat minél teljesebben megvalósítani.

A fáknak ez magától megy. Ez az alapküldetésük, s ők ettől el nem térnek. Az embernek viszont arra is van lehetősége, hogy elássa legjobb önmagát. Isten országának polgárai arra törekednek, hogy életük minden területén a felszínre hozzák a legjobbat. Az élet minden területén, fizikailag, tudás szempontjából, erkölcsileg, emberileg; mindenhol... Lényünk legjavát! Ez az igazi alázat.

| RÁCZ NORBERT ZSOLT